БУТУН ДУН'Е ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ҚИЗИЛ ЎЗБЕКИСТОН

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТ (большевик)ЛАР ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ ҚОМИТЕТИ, ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ, ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ ВА ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№ 205 (7652)
1 СЕНТЯБРЬ
ЖУМА
1950 ЙИЛ
БАҲОСИ 20 ТИЙИН.

БУГУНГИ СОНДА:

Ўртоқ И. В. Сталинга рапортлар (1-нчи бет).
СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИДА: Волга дар'ёсида Сталинград гидроэлектростанциясини қуриш, Каспий бўйидаги районларни суғориш ва уларга сув чиқариш тўғрисида (1-нчи бет).
ПАРТИЯ ТУРМУШИ: Ўзбекистон К(б)П Самарқанд область комитетининг пленуми. — Бухоро область партия комитетининг пленуми (2-нчи бет).
Етилиб очилган пахталарни пешма-пеш териб, давлатга топширайлик! (2-нчи бет).
1950—51 ўқув йилида мактабларда та'лим-тарбия ишларида янгидан-янги муваффақиятларга эришайлик! (3-нчи бет).
СССР Кўмир саноати ишчилари касаба союзининг Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Хавфсизлик Советига телеграммаси (4-нчи бет).
Чжоу Эн-лайнинг Я. А. Маликка ва Трюгве-лига телеграммаси (4-нчи бет).

Янги ўқув йили бошланди

Бугун улуғ Ватанимизнинг миллион-миллион ўғил ва қизлари совет мактабларининг нурли хоналарида янги ўқув йилининг биринчи куни қувончини кечирадилар. Ишчилар, деҳқонлар, зиёлиларнинг бахтли фарзандлари ленинча-сталинча фан хазинасидан баҳраманд бўлиб, қунт блан ўқийдилар. Улар гениал устозимиз В. И. Лениннинг ўқиш, ўқиш ва яна ўқиш ҳақидаги буюк васиятига амал қилиб, социалистик фан чўққиларини эгаллайдилар.

И. В. Сталин комсомолнинг VIII с'ездида ёш авлод олдига шундай вазифа қўйган эди: «Бизнинг олдимизда қал'а турипти. Бу қал'а ўзининг кўп билим тормоқлари блан бирга фан деб аталади. Биз бу қал'ани қандай қилиб бўлса ҳам олишимиз лозим. Агар ёшлар янги турмуш бинокорлари бўлишни истасалар, агар улар кекса гвардиянинг ҳақиқий ўринбосарлари бўлишни истасалар, шу қал'ани олмоқлари лозим».

Большевиклар партияси, Совет ҳукумати ва шахсан улуғ Сталин халқимизни ёппасига саводхон ва маданиятли қилиш, ёш авлодларни коммунизм руҳида тарбиялаш, мамлакатимизда дун'ёда энг илғор совет фанини мислсиз яшнатиш ҳақида ҳардоим ғоят катта ғамхўрлик қилиб келмоқдалар.

Бундан йигирма йил илгари, 1930 йил 14 августда мамлакатимизда умумий мажбурий бошланғич та'лим ҳақида Қонун қабул қилинди. Бу сталинча Қонуннинг оғишмай амалга оширилиши натижасида мактаб ва маориф тормоқлари мислсиз ривожланди, та'лим-тарбия ишлари тубдан яхшиланди, ёшларимизни янги ҳаёт ижодкорлари қилиб тарбиялашга қодир бўлган ўқитувчилар армияси етиштирилди.

Халқимизнинг маорифи ва маданияти ғоят гуллаб-яшнаганлигига Совет Ўзбекистонида бу соҳада қилинган ишлар ёрқин мисол бўлаолади.

1950—51 ўқув йилида Ўзбекистонда 5000 бошланғич, еттийиллик ва ўрта мактаб ишлайди. Буларда 1 миллион 250 минг бола ўқитилади. Ўзбекистон ССР Олий Советининг яқинда бўлиб ўтган сессияси мактаб ва маориф ишларига 1950 йил учун 1 миллиард 145 миллион сўм маблағ ажратди. Бу рақамлар совет ёшлари ҳақида кўрсатилаётган буюк ғамхўрликнинг ажойиб далилидир. Бу рақамлар Совет Иттифоқидаги барча халқлар каби, ўзбек халқининг ҳам маданияти тез сур'атлар блан ривожланаётганини кўрсатади. Бу рақамлар тинч ижодий меҳнат блан машғул бўлган халқимизнинг фарзандлари учун фан қал'асини эгаллаш йўлида яратиб берилган беҳад имкониятлардан далолат беради.

Капиталистик мамлакатларда тамомила бошқача аҳволни кўрамиз. Чунончи, америка бюджетининг фақат 2 процентигина ижтимоий-маданий тадбирлар учун сарф қилинаётгани, қолган ҳамма маблағ уруш тайёргарлигига ишлатилаётгани империализм халқ ма'рифатига қаттиқ ҳужум қилаётганини кўрсатади. Мазлум шарқ мамлакатларида аҳвол яна ҳам аянчлидир. Бу жиҳатдан, ёш турк ўқитувчиси Маҳмуд Мақолнинг «Правда» газетасида э'лон қилинган мақоласи жуда характерли. Халқ маориф бошқармасида ишловчи бир тўра қишлоқ педагогига шундай дейди:

«Сен мактаб ҳақида, маблағ йўқлиги тўғрисида ҳамон ёзганинг ёзган. Министрлик бюджетидан ҳам, вилоят бюджетидан ҳам мактабингиз учун маблағ ажратилмаган. Сен ҳали ҳам ўша бир нарсани такрорлайвериб нима қиласан? Болаларни девор тагида ўқитабер, агар ўқитмасанг—деҳқон хўжаликларида тухум териб, бемалол ётиб ухла».

Буюк пролетар ёзувчиси М. Горький бундай деб ёзган эди: «Капитализм ақлий кучларни ҳазм қилолмайди, уларнинг мўл-кўллигидан фойдаланолмайди. Броқ, бундан ташқари, капитализм ақлдан қўрқади, чунки ўзининг эндиги яшаши тарихий жиҳатдан керак эмаслигини ва бу яшаш ақлдан эмаслигини, аниқ бўлмаса ҳам, сезабошлайди».

Капиталистик мамлакатларда маориф ва маданият ишлари тушкунликка учраган бир вақтда, дун'ёда биринчи социалистик давлат бўлган Совет Иттифоқида ягона оилага бирлашган озод халқларнинг шаклан миллий, мазмунан социалистик маданияти барқ уриб яшнамоқда.

Мамлакатимизда умумий мажбурий бошланғич та'лим тўла амалга оширилди. Эндиликда қишлоқ ва шаҳарларимизда болаларга еттийиллик мажбурий та'лим берилмоқда. Ўрта мактаблар тормоғи ҳам кенг ривожланиб, миллион-миллион ёшларимиз ўрта ма'лумот олиб олий ўқув юртларига кириш имкониятига эга бўлдилар.

Партия ва ҳукуматимизнинг бир қанча тарихий қарорлари, айниқса ВКП(б) Марказий Комитетининг мафкура масалалари юзасидан улуғ Сталиннинг ташаббуси блан қабул қилган қарорлари мактаб ва маориф ишларини тубдан яхшилашда ҳам буюк аҳамиятга эга бўлди. Партия Марказий Комитети ёш авлодни руҳан кучли ва тетик, ўз ишига қаттиқ ишонадиган, қувноқ кишилар қилиб, қийинчиликлардан қўрқмайдиган, қийинчиликларни дадил туриб енгадиган, Ленин—Сталин партияси ишига охиригача содиқ бўлган кишилар қилиб тарбиялаш вазифасини қўйди. Бу тарихий қарорлар партия ва совет ташкилотларининг маданиятни юксалтириш соҳасидаги жанговар программасидир.

Мактаб ва маориф соҳасида қўлга киритган ғалабаларимиз ғоят буюк. Аммо совет кишилари қўлга киритилган муваффақиятлар блан хотиржам бўлиб қололмайдилар. Биз улуғ Сталин томонидан фанни эгаллаш ҳақида қўйилган буюк вазифани тўла бажариш учун ўз ишимизга большевикча танқид назари блан қарашимиз, юз берган камчиликларни дадил очиб ташлаб, уларни битириш учун курашишимиз керак.

Республикамизда мактаб ва маориф ишларида бундай камчиликлар ҳали ҳам бор.

Ўтган ўқув йилида ўқувчиларнинг 12 проценти синфда қолди. Айниқса Қорақалпоғистон АССР ва Хоразм областида бир синфда икки йил қолаётган ўқувчилар кўп. Бу нарса мактабларда ўқиш-ўқитиш ишларида жиддий камчиликлар мавжудлигини кўрсатади. Ўтган йили республика бўйича мактаб ёшидаги бирнеча минг боланинг ўқишдан четда қолганлиги Маориф министрлиги ва унинг жойлардаги органларининг ишидаги катта нуқсондир.

Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг мактабларни янги ўқув йилига тайёрлаш ҳақидаги қарорига биноан, барча мактаблар 1 августга қадар янги ўқув йилига тахт қилиб қўйилиши керак эди. Аммо айрим область ва районларда бу топшириқ бажарилмади. Чунончи, Сурхондар'ё, Хоразм, Фарғона областьларида, Қорақалпоғистон АССРда мактаблар ремонти жуда судралди. Бу областьлардаги ўнлаб мактаблар шу вақтга қадар ўтин-кўмир ва ўқув қуроллари блан тўла та'минланмаган.

Партия, совет, комсомол ва касаба союз ташкилотлари, маҳаллий Советларнинг депутатлари, ота-оналар комитетлари йўл қўйилган камчиликларни дарҳол тугатишда маориф органларига ва мактаб коллективларига яқиндан ёрдам беришлари керак.

А. А. Жданов «Звезда» ва «Ленинград» журналлари ҳақида қилган докладида: «Бизнинг одамларимиз илмлик, маслак ва ғояси юксак, маданий ва ма'навий даражаси юқори, дид ва завқи баланд кишилар бўлмоқлари керак», деган эди. Ёш авлодни коммунизм руҳи блан суғорилган мана шундай кишилар қилиб тарбиялашда ўқитувчилар армияси зиммасига ғоят буюк вазифалар юклатилади. Улар марксизм-ленинизмнинг улуғ та'лимоти блан, ўртоқ И. В. Сталиннинг гениал асарлари, жумладан тилшуносликка доир тарихий асарлари блан тўла қуролланган ҳолда, та'лим-тарбия ишларини юксак даражага кўтаришлари керак.

Янги ўқув йили бошланди. Бу ўқув йили — Ленин—Сталин генийси блан суғорилган социалистик фанни эгаллашда янги босқичдир. Шубҳа йўқки, маориф органлари, ўқитувчилар армияси большевиклар партиясининг раҳбарлиги остида бу ўқув йилида ҳам янада катта муваффақиятларга эришадилар ҳамда совет ёш авлодини коммунизмнинг шонли бинокорлари қилиб етиштирадилар.

ССР ИТТИФОҚИ МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ РАИСИ

ўртоқ Иосиф Виссарионович СТАЛИНГА

Қадрдон Иосиф Виссарионович, СССР Озиқ-овқат саноати министрлигининг совхозлари давлатга ғалла топшириш планини муддатидан илгари бажарганликларини, шунингдек ўзларини уруғлик ва ем-хашак блан та'минлаганликларини Сизга ма'лум қиламиз.

Давлатга ғалла топшириш давом этмоқда.

Министрликнинг совхозлари давлатга пландан ташқари камида бир ярим миллион пуд ғалла топширадилар.

СССР Озиқ-овқат саноати министри Д. ПАВЛОВ.

МОСКВА, КРЕМЛЬ.

ССР ИТТИФОҚИ МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ РАИСИ

ўртоқ Иосиф Виссарионович СТАЛИНГА

Қадрдон Иосиф Виссарионович, Украина ССР Полтава областининг колхозчилари, МТС ва совхоз ходимлари Сизга ёзган мактубда олинган мажбуриятларини бажариш учун курашиб, ғалла тайёрлаш давлат планини (жўхоридан ташқари) муддатидан илгари бажарганликларини Сизга ма'лум қиламиз. Давлат тайёрлаш пунктларига бу йил 1949 йилдагига қараганда 5 миллион 660 минг пуд кўп буғдой топширилди, МТСларнинг қилган ишлари учун берилган счетлар бўйича давлатга ғалла топшириш давом этмоқда. Кўп йиллик ўт уруғлари тайёрлаш давлат плани ҳам муддатидан илгари 179 процент бажарилди. Областьнинг колхоз ва совхозлари бу йил кузги ва кўкламги экинлар экиш учун ўзларини уруғлик блан тўла та'минладилар, колхозчилар меҳнат кунларига 1949 йилдагидан кўп ғалла оладилар.

1950 йилда чорвачиликни ривожлантириш юзасидан белгиланган давлат плани қорамоллар, чўчқалар, қўй ва отлар бўйича тўла бажарилди. Полтава областининг колхозчилари, совхоз ходимлари дон ва ем-хашак фондлари вужудга келтириш юзасидан катта ишлар олиб бормоқдалар ва жамоат чорва моллари учун молхсналар қурмоқдалар. Ҳозирги вақтда областьнинг колхозлари, совхоз ва МТСлари қанд лавлаги, жўхори, картошка, кунгабоқар ва бошқа техника экинларини йиғиштириб олиш учун қизғин тайёрланмоқдалар, кузги экишни ва шудгорлашни уюшқоқлик блан олиб бормоқдалар.

Қадрдон Иосиф Виссарионович! Областьнинг колхозчилари, МТС ва совхоз ходимлари, қишлоқ хўжалик мутахассислари Сизга ва'да бериб айтадиларки, жўхори, кунгабоқар, картошка, сабзавот ва чорвачилик маҳсулотлари тайёрлаш, қанд лавлагини йиғиштириб олиш ва қайта ишлаш планлари муддатидан илгари бажарилади, кузги экинлар экиш, баҳори экинлар учун шудгор қилиш агротехника жиҳатидан энг яхши муддатларда ўтказилади, бу эса 1951 йилда юқори ҳосил олиш учун мустаҳкам замин яратиб беради.

Украина К(б)П Полтава область комитетининг секретари М. СПИВАК.
Меҳнаткашлар депутатлари Полтава область Совети ижроия комитетининг раиси И. МАРТИНЕНКО.
Тайёрлаш министрлигининг Полтава областидаги вакили П. ЧАЙКИН.
Полтава область қишлоқ хўжалик бошқармасининг бошлиғи Ф. ДОЛЕНКО.

МОСКВА, КРЕМЛЬ.

СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ РАИСИ

ўртоқ Иосиф Виссарионович СТАЛИНГА

Қадрдон Иосиф Виссарионович. Кабарда АССРнинг колхоз ва совхозлари ғалла тайёрлаш давлат планини (жўхоридан ташқари) муддатидан илгари бажарганликларини Сизга ма'лум қиламиз. Асосий озиқ-овқат маҳсулоти бўлган буғдой тайёрлаш плани 104 процент бажарилди. МТСларнинг қилган ишлари учун берилган счетлар бўйича давлатга ғалла топшириш давом этмоқда. Республиканинг колхозлари 1951 йилга белгиланган экин экиш давлат планини бажариш мақсадида ўзларини кузги ва баҳори экинлар уруғи блан та'минлаб қўйдилар.

Республиканинг қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари колхоз ва совхозларнинг жамоат маҳсулдор чорвачилигини ривожлантириш учйиллик планини бажариш учун курашиб, ўтган йилдагига қараганда икки баравар кўп хашак ғамлаб қўйдилар.

Республиканинг колхоз ва совхозлари ҳозирги вақтда кунгабоқарни йиғиштириб олмоқдалар, шунингдек жўхори, пахта, каноп ва бошқа техника экинлари ҳосилини йиғиб олишга, кузги экишни ўтказишга тайёрланмоқдалар. Айни бир вақтда баҳори экинлар экиладиган ҳамма ерларни шудгорлаш ишларини олиб бормоқдалар.

Қадрдон Иосиф Виссарионович, Сизга ва'да бериб айтамизки, Кабарда республикасининг колхозчилари, МТС ва совхоз ходимлари, қишлоқ хўжалик мутахассислари кунгабоқар, жўхори, техника экинлари ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари тайёрлаш давлат планини муддатидан илгари бажариш учун бутун куч-қувватларини сарф қиладилар, бу эса тинчлик учун курашга бизнинг ҳиссамиз бўлади.

ВКП(б) Кабарда область комитетининг секретари В. БАБИЧ.
Кабарда АССР Министрлар Советининг Раиси И. КАЗМАХОВ.
Тайёрлаш министрлигининг Кабарда АССРдаги вакили В. ЦИГАНОВ.
Кабарда АССР Қишлоқ хўжалик министри К. КЕРЕФОВ.

СССР Министрлар Советида

Волга дар'ёсида Сталинград гидроэлектростанциясини қуриш, Каспий бўйидаги районларни суғориш ва уларга сув чиқариш тўғрисида

ССР Иттифоқи Министрлар Совети:

а) Волга бўйларида гармсел эсишига сабаб бўлиб келган асосий манба'лардан бири бўлмиш Каспий бўйи пастекислигининг иқлим шароитини яхшилашни;

б) Каспий бўйи пастекислигининг шимолий қисмидаги дашт ва ярим дашт районларда чорвачиликни ва деҳқончиликни кенг ривожлантириш учун бу районларни ўзлаштиришни;

в) Завольженинг жанубий районларида интенсив ва барқарор деҳқончиликни ривожлантириш учун бу районларни суғоришни;

г) чорвачиликни кенг ривожлантириш ва саноат аҳамиятига эга бўлган ўрмонлар ҳамда гармселдан ҳимоя қиладиган дарахтзорлар барпо этиш учун Сарпинск пастекислигига, Қоратупроқ ерларга ва Нуғай даштига сув чиқаришни ва уларни суғоришни;

д) Марказни, Волга бўйларини ва Марказий-Қоратупроқ областьларини электр қуввати блан қўшимча равишда та'минлашни;

е) Волга дар'ёсининг этагида кемалар қатновини яхшилашни та'минлайдиган тадбирлар катта халқ хўжалиги аҳамиятига эга эканлигини э'тиборга олиб,

қарор қилди:

1. Волга дар'ёсида Сталинград шаҳри районида камида бир миллион етти юз минг киловатт кучга эга бўлган ва сув миқдорига қараб йилига ўрта ҳисобда қарийб ўн миллиард киловатт-соат электр қуввати ишлаб чиқарадиган гидроэлектрстанция қурилсин.

Гидроэлектростанция 1951 йилда қурилабошлансин ва 1956 йилда бутун қуввати блан ишга туширилсин.

2. Сталинград гидроэлектростанциясининг электр қувватини қуйидагича тақсимлаш, чунончи:

а) Москвага йилига тўрт миллиард киловатт-соат электр қуввати бериш;

б) Марказий-Қоратупроқ областьлари районларига йилига бир миллиард иккиюз миллион киловатт-соат электр қуввати бериш;

в) Сталинград, Саратов ва Астрахань областьлари районларига йилига икки миллиард саккизюз миллион киловатт-соат электр қуввати бериш;

г) Завольже ва Каспий бўйи ерларини суғориш ва уларга сув чиқариш учун йилига икки миллиард киловатт-соат электр қуввати бериш кўзда тутилсин.

3. Шу мақсадда:

а) Сталинград сув омборидан Каспий бўйи пастекислигининг шимолий қисмидаги, Волга блан Урол дар'ёлари ўртасидаги, жам'и олти миллион гектар ерга сув чиқариш учун ўзи оқадиган Сталинград магистрал канали ва суғориш системалари қурилсин;

б) Сталинград гидроэлектростанциясининг электр қувватидан фойдаланиш асосида, Волга ва Урол дар'ёлари ўртасидаги, Сталинград суғориш каналидан шимолдаги, бир миллион бешюз минг гектар ерни суғориш учун, шунингдеч Волга-Ахтуба поймасида суғориш системалари қурилсин, бунда Прикаспий районларига сув чиқариш кўзда тутилсин;

в) Сарпинск пастекислигида, Қоратупроқ ерларида ва Нуғай даштида жам'и қарийб беш миллион бешюз минг гектар ерга сув чиқариш ва бу ерларни суғориш учун каналлар ва суғориш системалари қурилсин;

г) Сув чиқариладиган ерларда (Каспий бўйи ва Сарпинск пастекисликлари, Қоратупроқ ерлари, Нуғай дашти) қумларни мустаҳкамлайдиган дарахтлар ўтқазилсин ва яйловлар ташкил қилиш ҳамда чорвачиликни кенг ривожлантириш мақсадида энг яхши ерларни танлаб суғориш учун суғориш системалари қурилсин.

4. Сталинград гидроэлектростанциясини қуриш учун «Сталинградгидрострой» деган қурилиш ташкилоти тузилсин.

«Сталинградгидрострой» бошлиғи қилиб ўртоқ Ф. Г. Логенов ва қурилишнинг бош инженери қилиб ўртоқ С. Р. Медведев тайинлансин.

5. Гидропроектга (ўртоқ С. Я. Жукка) Сталинград гидроэлектростанциясини ва Сталинград магистрал каналини қуриш блан, шунингдек Волга ва Терек дар'ёларидан Сарпинск пастекислигига, Қоратупроқ ерларга ва Нуғай даштига сув чиқарадиган магистрал каналлар қуриш блан боғлиқ барча лойиҳалаш-қидириш ва текшириш ишларини бажариш вазифаси юклатилсин. Сталинград гидроэлектростанцияси лойиҳасини тайёрлаган вақтда тўғон устидан Волга дар'ёси орқали ўтадиган магистрал темир йўл қуриш кўзда тутилсин.

6. Электрстанциялар министрлигига Сталинград гидроэлектростанциясидан электр қуввати оладиган энергетика системаларини ривожлантириш лойиҳасини тузиш мажбурияти юклансин.

7. СССР Қишлоқ хўжалик министрлигига:

а) Завольжеда бир миллион бешюз минг гектар ерни суғориш юзасидан;

б) Сталинград сув омборидан сув олиб, Каспий бўйи пастекислигининг шимолий қисмидаги, Волга ва Урол дар'ёлари ўртасидаги, олти миллион гектарга яқин ерга сув чиқариш ва бу ерларни танлаб суғориш юзасидан;

в) Сарпинск пастекислигидаги, Қоратупроқ ерларидаги ва Нуғай даштидаги жам'и беш миллион бешюз минг гектар ерга Волга ва Терек дар'ёларидан сув чиқариш ва бу ерларни танлаб суғориш юзасидан қидириш, лойиҳалар тузиш ва қурилиш ишларини бажариш вазифаси юклатилсин.

Лойиҳалар ишлаб чиқилган вақтда деҳқончиликда, даставвал янги суғорилган ерларда электр қувватидан фойдаланиш (электр ёрдами блан ер ҳайдаш ва бошқалар) кўзда тутилсин.

8. Каспий бўйи пастекислигининг шимолий қисмида ва Волга ҳамда Урол дар'ёлари ўртасида, Сталинград суғориш каналининг шимолида, шунингдек Сарпинск пастекислигида, Қоратупроқ ерларда ва Нуғай даштида дарахт ўтқазиш иши: Давлат ерларида СССР Ўрмон хўжалиги министрлигига, колхоз ерларида СССР Қишлоқ хўжалик министрлигига ва совхозларга қарашли ерларда эса СССР Совхозлар министрлигига юклатилсин.

9. СССР Совхозлар министрлигига Каспий бўйи пастекислигининг шимолий қисмидаги, Сарпинск пастекислигидаги, Қоратупроқ ерлар ва Нуғай даштидаги сув чиқариладиган ва суғориладиган районларда йирик чорвачилик совхозлари ташкил қилиш вазифаси юклатилсин.

10. СССР Ўрмон хўжалиги министрлиги, СССР Совхозлар Министрлиги ва СССР Қишлоқ хўжалик министрлиги, СССР Фанлар академияси ва В. И. Ленин номидаги Бутун Иттифоқ қишлоқ хўжалик академияси блан биргаликда Каспий бўйи пастекислиги территориясида Волга ва Урол дар'ёлари ўртасидаги ерларда, шунингдек Сарпинск пастекислигида, Қоратупроқ ерларда ва Нуғай даштида қумларни мустаҳкамлаш юзасидан дарахт ўтқазиш ва ўрмон-мелиорация тадбирлари планини ишлаб чиқсинлар.

СССР Министрлар Совети ҳузуридаги Ихота дарахтзорлари бош бошқармасига дарахт ўтқазиш ва ўрмон-мелиорация тадбирлари схемасини тузиш юзасидан бўлган ишларга умумий раҳбарлик қилиш ва бу ишларни мувофиқлаштириб олиб бориш вазифаси юклатилсин.

11. СССР Совхозлар министрлиги ва СССР Қишлоқ хўжалик министрлиги Каспий бўйи пастекислигининг шимолий қисмидаги, Сарпинск пастекислигидаги, Қоратупроқ ерлар ва Нуғай даштидаги сув чиқариладиган ва суғориладиган районларда чорвачиликни ривожлантириш ва яйловлар ташкил қилиш юзасидан тадбирлар ишлаб чиқсинлар.

Қорақалпоғистон АССР Олий Советининг бешинчи сессияси

НУКУС, (ЎзТАГ). 30 августда Ҳукумат уйининг мажлислар залида Қорақалпоғистон АССР Олий Советининг бешинчи сессияси очилди.

Сессиянинг бир оғиздан тасдиқланган кун тартибида Қорақалпоғистон АССРнинг 1950 йилги маҳаллий бюджетини ва 1949 йилги маҳаллий бюджетнинг ижроси ҳақидаги ҳисоботни тасдиқлаш, Қорақалпоғистон АССР Олий Совети Президиумининг тўртинчи ва бешинчи сессиялар ўртасидаги даврда қабул қилинган Фармонларини тасдиқлаш масалалари бор.

Биринчи масала юзасидан Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети раисининг ўринбосари Н. С. Анисифоров доклад қилди.

Ўзбекистон ўқувчиларига

Бугун янги ўқув йили бошланмоқда. Ёз давомида яхши дам олган миллион-миллион соғлом совет болалари бугун қунт блан ўқишга киришадилар. Ленин васиятларига ҳамиша содиқ бўлган бизнинг ўқувчиларимиз, улуғ Сталин кўрсатмаларига амал қилиб, коммунизм жамиятининг актив қурувчилари бўлиб етишиш мақсадида астойдил ўқий бошлайдилар.

Ҳечбир капиталистик давлатда халқ маорифи Совет Иттифоқидагидек юксак даражага қўйилмаган. Капитализм дун'ёсида фан ва маданият имтиёзли табақаларнинг мулкидир. Капиталистик мамлакатларда фақат бойларнинг болалари ва империалистларга итоат блан хизмат қилаётган кишиларнинг болаларигина билим оладилар.

Совет Иттифоқида аҳвол бутунлай бошқача. Социалистик Ватанимиз ёш авлодни зўр ғамхўрлик блан тарбиялаб ўстирмоқда. Бизда ёш авлоднинг билим олиши ва маданиятдан баҳраманд бўлиши учун кенг йўл очиб берилган. Мингларча мактаб, юзларча техникум ва олий ўқув юртлари ёшлар учун хизмат қилмоқда. Болаларимизнинг ўз театрлари, кутубхоналари, санаторияларп бор.

Бизнинг ёш авлодимиз янги совет кишисининг ҳамма яхши хислатларини ўзида акс эттиради. Улуғ Ватан уруши кунларида ёшларимизнинг олижанoблиги, ма'навий фазилати айниқса чуқур ва ёрқин кўринди. Совет йигит ва қизлари мислсиз мардлик ва қаҳрамонлик кўрсатдилар, Ватан уруши фронтларида, партизанлар отрядларида, меҳнат фронтида Ватанга чексиз садоқат намуналарини намойиш қилдилар.

Совет ёшларининг мардонавор қаҳрамонликлари унутилмасдир. Ватан учун ўз ҳаётларини фидо қилган Олег Кошевой, Ульяна Громова, Зоя Космодемьянская ва бошқа ёш қаҳрамонларнинг номлари ёш авлодимизнинг қалбини фахр ва ғурур ҳислари блан тўлдиради.

Урушдан кейинги тинч шароитда мамлакатимизнинг шонли ёшлари бутун совет халқи блан бирга қаҳрамонларча меҳнат қилиб, социализмдан аста-секин коммунизмга ўтиш йўлидаги оламшумул тарихий вазифани муваффақият блан ҳал қилмоқдалар. Ўқувчиларимиз, ёшларимиз шуни эсда тутишлари керакки, коммунизм жамиятининг актив қурувчилари бўлиш учун ўқиш, ўқиш ва ўқиш керак.

Ватан, улуғ Сталин болалар тўғрисида тинмай ғамхўрлик қилмоқдалар. Бу буюк ғамхўрликка қунт блан ўқиб жавоб бериш болаларимизнинг бурчидир. Ўқувчиларимиз меҳр-муҳаббат блан ўқишлари, юриш-туришда юксак онглилик ва интизомлилик намуналарини кўрсатишлари керак.

Республикамизнинг ўқувчиларини янги ўқув йили бошланиши блан табриклайман. Болалар, қунт блан ўқиб, ўз билимларингизни оширишда сизларга муваффақиятлар тилайман.

Ш. РАШИДОВ.
Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси.

СССР Олий Совети Президиумининг Фармони

Авиация конструктори С. А. Лавочкинни Ленин ордени блан мукофотлаш тўғрисида

Аэроплансозлик бош конструктори С. А. Лавочкин туғилган кунга эллик йил тўлганлиги муносабати блан ва унинг авиация техникасини ривожлантириш соҳасидаги хизматларини нишонлаб, Семен Алексеевич **Лавочкин Ленин ордени** блан мукофотлансин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. ШВЕРНИК.
СССР Олий Совети Президиумининг Секретари А. ГОРКИН.

Москва, Кремль.
1950 йил 30 август.

Бутун Иттифоқ ирригация кенгаши ёпилди

СССР Пахтачилик министрлиги томонидан чақирилган Бутун Иттифоқ ирригация кенгашида 29 августда ўртоқ А. Н. Аскоченскийнинг СССР Министрлар Советининг «Суғориладиган ерлардан тўла фойдаланиш ва қишлоқ хўжалик ишларини машиналаштиришни яхшилаш мақсадида янги суғориш системасига ўтиш тўғрисида» деб чиқарган қарорининг бажарилишини та'минлаш тадбирлари ҳақида қилган доклади юзасидан музокаралар давом этди.

Мажлис залида ўнта иттифоқчи республиканинг вакиллари бор. Кенгашда отоқли олимлар ва қишлоқ хўжалик мутахассислари, донгдор колхозчилар, иттифоқчи республикаларнинг министрлари гапирдилар. Улар социалистик қишлоқ хўжалигининг кейинги йилларда эришган муваффақиятлари ҳақида сўзлаб бердилар. Эндиликда айрим колхозларгина эмас, балки жуда кўп колхозлар гектаридан 30—40 центнердан пахта ҳосили олмоқдалар. Миллионер колхозлар сони борган сари кўпаймоқда. Ҳар йили 5—10 миллион сўм даромад олаётган колхозлар кўп.

Янги суғориш системаси қишлоқ хўжалик экинлари маҳсулотини янада кўпайтириш ва колхозчиларнинг фаровонлигини ошириш учун катта имкониятлар туғдиради.

Ўзбекистон ССР Андижон районидаги Дзержинский номли колхознинг раиси, СССР Олий Совети депутати Тешабой Мирзаев суғориш тормоқларининг қайтадан қурилганлиги натижасида колхозда суғориладиган ерлар 44 гектар ортажаги, пахта маҳсулоти 350 тонна кўпаяжаги ҳақида кенгашда сўзлаб берди.

Тожикистон ССР Пахтачилик министри ўртоқ Холматов Тожикистон республикаси пахта ҳосили бўйича тўрт йилдан буён мамлакатда биринчи ўринни олиб келганлигини кенгашга гапириб берди. Броқ республикада ҳали кам ҳосил олаётган колхозлар оз эмас. Янги суғориш системасига ўтиш қолоқ колхозларни илғорлар қаторига чиқариш имкониятини беради.

Украина ССР Пахтачилик министрининг ўринбосари ўртоқ Шульга Украинанинг жанубий қисмида суғориладиган деҳқончилик соҳасида олиб борилган қизиқарли тажрибалар ҳақида гапириб берди. Илмий муассасалар, колхозлар ва совхозларнинг суғориладиган участкаларида гектаридан камида 18—20 центнердан пахта, 30—35 центнердан буғдой ва 40 центнердан шоли ҳосили олинган. Украинанинг жанубий районларида 2 миллион 500 минг гектар ер суғорилиши мумкин.

СССР Пахтачилик министрининг ўринбосари ўртоқ Фонин янги суғориш системасига тезроқ ўтиш блан боғлиқ бирқанча энг муҳим тадбирлар ҳақида гапирди, кадрлар тайёрлаш масаласига алоҳида э'тибор берди.

29 августда кенгашда В. И. Ленин номидаги Бутун Иттифоқ қишлоқ хўжалик академиясининг ҳақиқий а'зоси ўртоқ Шаров, Қозоғистон ССР Сув хўжалиги министри ўртоқ Юсупов ва бошқалар гапирдилар.

☆

СССР Пахтачилик министрлиги томонидан Москвада чақирилган Бутун Иттифоқ ирригация кенгаши 30 августда ёпилди. Кенгашда СССР Министрлар Советининг «Суғориладиган ерлардан тўла фойдаланиш ва қишлоқ хўжалик ишларини машиналаштиришни яхшилаш мақсадида янги суғориш системасига ўтиш тўғрисида» деб чиқарган қарорини бажаришга доир тадбирлар ишлаб чиқилди. Бу тадбирларни ишлаб чиқишда ва муҳокама қилишда академиклар, илмий ходимлар, инженерлар, агрономлар, колхозчилар қатнашдилар.

Кенгаш охирида СССР Пахтачилик министри ўртоқ Юсупов нутқ сўзлади. (ТАСС).

ПАРТИЯ ТУРМУШИ

Ўзбекистон К(б)П Самарқанд область комитетининг пленуми

САМАРҚАНД. («Қизил Ўзбекистон» мухбиридан). Яқинда Ўзбекистон К(б)П Самарқанд область комитетининг VIII пленуми бўлди. Пленум область партия комитети секретари ўртоқ Т. Қамбаровнинг Ўзбекистон К(б)П Марказий Комитети VI пленумининг «Ўзбекистонда пахтачиликни янада ривожлантириш вазифалари муносабати блан колхоз партия ташкилотларини мустаҳкамлаш ва қишлоқда оммавий-сиёсий ишларни кучайтириш тадбирлари тўғрисида»ги Қарори ва бу соҳада Самарқанд область партия ташкилоти олдида турган вазифалар ҳақидаги докладини ҳамда область ижроия комитети раиси ўртоқ О. Усмоновнинг ССР Иттифоқи Министрлар Совети ва ВКП(б) Марказий Комитетининг «Колхоз ва совхозларнинг жамоат маҳсулдор чорвачилигини ривожлантириш учйиллик плани (1949—1951 йиллар) ҳақида» деб чиқарган Қарорининг қандай бажарилаётганлиги тўғрисидаги докладини муҳокама қилди.

Доклад юзасидан бўлган музокараларда қатнашган ўртоқлар колхоз бошланғич партия ташкилотлари қишлоқда хўжалик ва сиёсий вазифаларни ҳал этишда, меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялашда катта роль ўйнаганликларини, коммунистлар колхоз ишлабчиқаришининг етакчи кучи эканлигини қайд қилиб ўтдилар. Пленумда бирмунча колхоз бошланғич партия ташкилотлари, айниқса колхозлар йириклашгандан кейин муваффақиятли иш олиб бораётганликлари ҳақида кўп мисоллар келтирилди. Шу блан бирга қишлоқдаги оммавий-сиёсий ишларнинг ҳозирги савияси областьда пахтачиликни ривожлантиришдан иборат улуғвор вазифаларнинг талабига жавоб беролмаслиги, мавжуд имкониятлардан, биринчи навбатда механизациядан тўла фойдаланмаслик натижасида областьда пахтачиликни ривожлантириш, ғалла, қанд лавлаги ва бошқа экинлардан мўл ҳосил етиштириш кейинда қолаётганлиги уқдириб ўтилди.

Пленумда область партия комитетининг аппарати, бўлим мудирлари ҳамда айрим секретарьларнинг ярамас иш услуби кескин танқид қилинди.

— Область партия комитетининг ўзи кўпроқ хўжалик ишлари блан шуғулланмоқда, бизни ҳам шундай ишлашга мажбур этади,—деди Ғаллаорол район партия комитетининг секретари ўртоқ Тошкенбоев, — кейинги бир йилда область партия комитети бизга 654 та қарор ва телеграмма юборди. Шулардан фақат 54 таси партия ишларига оиддир.

Қорақишлоқ район партия комитетининг секретари ўртоқ Холматов область партия комитети ўз қарорларини бажариш учун курашмаганлиги ҳақида сўзлади.

Область партия комитети партия, касаба союз ва комсомол органлари бўлимининг мудири Гайкович, қишлоқ хўжалик бўлимининг мудири Араселов ўртоқларнинг кўп вақти қарор ёзиш блан ўтади. Булар район блан бевосита алоқа қилишга, район партия комитетларига яқиндан ёрдам беришга вақт топалмайдилар, деди ўртоқ Холматов.

Қорадар'ё район партия комитетининг секретари Азимов, Пахтакор район партия комитетининг секретари Саидов, Пойариқ район партия комитетининг секретари Обиддинов ва бошқа ўртоқлар область партия комитетининг раҳбарлигидаги жиддий камчиликларни кўрсатиб танқид қилдилар.

Хатирчи районидаги Сталин номли колхоз бошланғич партия ташкилотининг секретари Қосимов, Чархин районидаги Молотов номли колхоз бошланғич партия ташкилотининг секретари Авазов ўртоқлар йириклашган колхоз бошланғич партия ташкилотларини мустаҳкамлаш ва колхозчилар ўртасида оммавий-сиёсий ишларни уюштириш соҳасидаги тажрибалари ҳақида сўзладилар.

Пленум ишида ВКП(б) Марказий Комитети Ўзбекистондаги вакилининг ўринбосари ўртоқ Филимонов иштирок этди.

Пленум муҳокама қилинган масалалар юзасидан қарор қабул қилди.

Бухоро область партия комитетининг пленуми

БУХОРО. («Қизил Ўзбекистон» мухбиридан). 27 августда Ўзбекистон К(б)П Бухоро область комитетининг VII пленуми бўлиб ўтди. Пленум Ўзбекистон К(б)П Марказий Комитети VI пленумининг пахтачиликни янада ривожлантириш муносабати блан колхоз бошланғич партия ташкилотларини мустаҳкамлаш ва қишлоқда оммавий-сиёсий ишларни кучайтириш тадбирлари тўғрисида чиқарган Қарорини муҳокама қилди.

Шу масала юзасидан доклад қилган область партия комитетининг секретари ўртоқ Н. Манғутов кейинги йилларда область партия ташкилоти сон жиҳатдан анча ўсганлиги ва ташкилий жиҳатдан мустаҳкамланганлигини айтди. Шу блан бирга кўпгина бошланғич партия ташкилотларида партиявий-ташкилий ва партиявий-сиёсий ишларнинг савияси олдимизда турган вазифаларга тўла жавоб беролмаслигини та'кидлаб ўтди. Область партия комитети ва район партия комитетлари, айниқса Ғиждувон, Шофрикон, Кармана ва Конимех район партия комитетлари ўз амалий ишларида колхоз бошланғич партия ташкилотларига суяниб иш олиб бормаётирлар.

Доклад юзасидан 16 киши музокарага чиқиб сўзлади. Олот район партия комитетининг секретари ўртоқ И. Маҳмудов ўз сўзида область партия комитетини қаттиқ танқид қилди.

— Шу йилнинг 7 ойи ичида область партия комитетидан 301 та қарор олдик. Бу қарорларнинг 90 проценти хўжалик ишларига оиддир. Бу, область партия комитетининг ўзи партиявий ишлар блан камдан-кам шуғулланиб, қишлоқ хўжалик ишлари блан банд бўлиб қолганлигини кўрсатади.

Свердлов районидаги Каганович номли колхоз партия ташкилотининг секретари Қаюмов, Вобкент районидаги Сталин номли колхоз бошланғич партия ташкилотининг секретари Алимов ўртоқлар район партия комитетлари колхозлар йириклашгандан кейин ҳам бошланғич партия ташкилотларига амалий раҳбарликни кучайтиришга етарли аҳамият бермаётганликларини айтдилар.

Кармана район 1-нчи МТС директорининг сиёсий ишлар бўйича ўринбосари ўртоқ Аҳмедов область партия комитети МТС директорлари сиёсий ишлар бўйича ўринбосарларининг ишларига етарлик баҳо бермаётир, МТС бошланғич партия ташкилотларига амалий ёрдам кўрсатмаётирлар, деди.

Музокарага чиқиб сўзлаган А. Қўчқоров, О. Раҳматов, С. Давронова, Сатторов ва Х. Маҳмудов ўртоқлар областьда пахталар ялпи очилабошлаганига қарамай, йиғим-теримга тайёрлик жуда суст бораётганлигини, очилган пахталарни пешма-пеш териб олишга қизғин киришилмаётганлигини, область пахтачилик бошқармаси ва область пахтачилик тресети ҳамда район партия комитетлари колхозларга етарли раҳбарлик қилмаётганликларини та'кидлаб ўтдилар.

Пленум муҳокама этилган масала юзасидан тегишли қарор қабул қилди.

Ўзбекистон ССР ҳунармандчилик кооперацияси вакилларининг йиғилиши

Ўзбекистон ССР ҳунармандчилик кооперацияси вакилларининг икки кун давом этган биринчи республика йиғилиши ўз ишини тамомлади. Йиғилишда «Узпромсовет» Ташкилот бюроси раисининг ўринбосари ўртоқ Орипов доклад қилди.

Докладчи, шунингдек музокарада сўзга чиққан ўртоқлар Ўзбекистон ҳунармандчилик кооперацияси ташкилий ва хўжалик ишларида, маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтиришда, оғир ишларни машиналаштиришда талай муваффақиятларга эришганлигини та'кидладилар.

Кўпгина промсоюзлар ва артельлар исте'молчиларнинг талабларини қондира оладиган маҳсулотлар ишлабчиқармоқдалар. «Узхудожшвейпромсоюз», Тошкентдаги «Шарқ юлдузи» артели, Самарқанддаги «Рабочая сила» артели юқори сифатли маҳсулот ишлаб чиқармоқдалар.

Минглар артель а'золари стахановча тинчлик вахтасида ишлаб, меҳнат унумини кундан-кун оширмоқдалар. Тошкентдаги «Красный текстильщик» артелининг а'золаридан Абдуллаева, Маҳмудова, Турсунова, «Большевик» артелининг а'зоси Ҳакимов, Бухородаги йигирув фабрикасининг тўқувчиси Рашидова ўртоқлар ва бошқа кўп стахановчилар 1951 йил ҳисобига маҳсулот ишлаб чиқармоқдалар. Қорақалпоғистон, Наманган, Андижон промсоюзлари, «Узметаллопромсоюз», «Ташгорпромсоюз» маҳсулот ишлаб чиқариш бўйича саккиз ойлик топшириқни муддатдан илгари бажардилар.

Йиғилиш қатнашчилари йил бошидан буён қилинган ишларни якунлаш блан бирга, Ўзбекистон ҳунармандчилик кооперацияси ишида жиддий камчиликлар борлигини ҳам айтдилар. Шу йилнинг биринчи ярмида ишлабчиқариш плани 2,1 процент кам бажарилган. Маҳаллий хомаш'ёдан ишлаб чиқариладиган кўпгина кенг исте'мол моллари юзасидан берилган топшириқ бажарилмаган. Хумдонлардан тўла фойдаланилмаётир, бинокорлик материаллари ишлаб чиқарувчи корхоналарнинг қувватидан фақат 50 процент миқдорида фойдаланилмоқда. Аҳолига маиший хизмат кўрсатувчи корхоналар қониқарсиз ишламоқда. Республиканинг фақат 43 та қишлоқ районида пойафзал ва кийимларни ремонт қиладиган устахоналар очилган. Ба'зи артельлар республикамиз меҳнаткашлари олдида турган асосий сиёсий хўжалик вазифасини, я'ни пахтачиликни янада ривожлантириш вазифасини ҳал қилишда колхозларга ёрдам кўрсатмайдилар. Илғор артельларнинг ишлабчиқариш технологиясини яхшилаш, машиналаштиришни кучайтириш, меҳнат унумини ошириш, мол хилларини кўпайтириш ва маҳсулот сифатини яхшилаш соҳасидаги тажрибаси Ўзбекистон ҳунармандчилик кооперациясининг ҳамма коллективларига кенг ёйилмаётир.

Йиғилишда сифатсиз маҳсулот ишлаб чиқарилаётганлиги тўғрисида жуда кўп мисоллар келтирилди. Масалан, Тошкентдаги «Ривож» артели поймапой, қийшиқ тикилган пойафзалларни тайёр маҳсулот омборига топширмоқда.

Хоразм область промсоюзи раиси ўртоқ Новодворскийнинг нутқи йиғилиш қатнашчиларини қаноатлантирмади. Ўртоқ Новодворский ишлабчиқариш программасининг бажарилмаганлиги, маҳаллий хомаш'ёдан яхши фойдаланилмаганлигини турли об'ектив сабаблар блан оқлашга уринди.

Йиғилиш қатнашчилари «Узпромсовет» раҳбарларини промсоюз ва артельларга тўраларча раҳбарлик қилганликлари, ишда оперативчилик кўрсатабилмаганликлари учун қаттиқ танқид қилдилар. Йиғилиш ҳунармандчилик кооперациясининг ишини яхшилаш юзасидан амалий тадбирлар белгилаб, резолюция қабул қилди.

Сўнгра ҳунармандчилик кооперацияси Советининг Устави, ҳунармандчилик артелининг намунавий устави муҳокама қилиниб, қабул этилди. ССР Иттифоқи Марказий ҳунармандчилик Советига а'зо бўлиб кириш тўғрисида якдиллик блан қарор қабул қилинди.

Яширин овоз бериш йўли блан «Узпромсовет» а'золари, «Промсовет»нинг правлениеси ва тафтиш комиссияси сайланди, шунингдек ҳунармандчилик, ўрмон кооперацияси ва инвалидлар кооперацияси вакилларининг Бутун Иттифоқ йиғилишига вакиллар сайланди.

«Узпромсовет» правлениесининг раиси қилиб ўртоқ Са'дуллаев сайланди.

Йиғилишнинг ишида Ўзбекистон К(б)П Марказий Комитетининг секретари ўртоқ Нуриддинов, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети раисининг ўринбосари ўртоқ Рудин, «Центропромсовет» ташкилот бюроси раисининг ўринбосари Қўқонбоев ўртоқлар қатнашдилар. (ЎзТАГ).

Етилиб очилган пахталарни пешма-пеш териб, давлатга топширайлик!

Тошкент область, Оржоникидзе районидаги Маленков номли колхознинг а'золари пахта теримига тушдилар. **Суратда:** мавсум охиригача 8 минг килограмм пахта териш мажбуриятини олган ўртоқ **Бувинисо Йўлдошева.**
Р. Қўчқор фотоси.
(ЎзТАГ фотохроникаси).

Тожикистон пахтакорлари Ўзбекистон далаларида

ПИСКЕНТ. (Тошкент области). (ЎзТАГ). Тошкент область пахтакорларининг иши блан танишаётган Тожикистон делегацияси а'золари Пискент районидаги колхозларни бориб кўрдилар.

Меҳмонлар колхозчиларнинг иши ва ҳаёти блан, колхоз партия ва комсомол ташкилотларининг иши блан батафсил танишиб чиққач, илғор бригада ва звеноларнинг тажрибасини ўргандилар.

Делегация а'золари «III Интернационал» колхози а'золарининг ишига юксак баҳо бердилар. Кўп участкада ҳар туп ғўзада 30—40 тадан, айрим ғўза тупида 50 тадан кўсак бор. Ғўзаларнинг мўл ҳосил тўплаши фидокорона меҳнат натижасидир.

«III Интернационал» колхозининг а'золари Тожикистон делегациясининг келиш арафасида теримга тушдилар. Терим бошланган биринчи кундаёқ Кароmat Охунова, Ғоят Аҳмедова, Холпошша Абдуқосимова 70 килограммдан отбор пахта териб, колхоз правлениеси белгилаган нормани икки баравар ошириб бажардилар. Бошқа кўпгина теримчилар ҳам кунлик топшириқни ошириб бажардилар.

Колхозчилар йиғим-теримни стахановча тинчлик вахтасида туриб ишлаш блан нишонлашга қарор қилдилар. 188 теримчи тинчлик вахтаси кунларида хирмонга камида 5 тоннадан пахта топшириш мажбуриятини олди. 87 илғор теримчи 10 тоннадан пахта теришга сўз берди. Коммунист Марзия Ҳусаинова бошлиқ 3-нчи бригаданинг а'золари колхозда ҳаммадан олдин теримга тушиб, 15 октябрьгача контрактация планини бажаришга, 1 ноябрьгача бутун ҳосилни териб олишга, 26 гектар ерчиннг ҳар гектаридан давлатга 40 центнердан пахта топширишга қарор қилдилар. Ўртоқ Ҳусаинова бошлиқ бригаданинг а'золари дастлабки 3 тонна пахтани тайёрлаш пунктига жўнатдилар.

Калинин номли йириклаштирилган колхознинг далаларида мўл ҳосил етиштирилди. Ғўза қатор оралари яхши парвариш қилинганлиги туфайли кўсаклар ўз вақтида текис очилмоқда. Колхозчилар уюшқоқлик блан теримни бошлаб юбордилар. Кўп теримчи нормани бир ярим, икки марта ошириб бажармоқда.

Тожикистон делегациясининг а'золари Калинин номли колхозда партия ташкилотининг иши блан танишдилар. Колхоз йириклаштирилганидан кейин партия ташкилотида 38 а'зо бор. Партия ташкилотининг иши жонланган. Коммунистлар йиғим-терим кампаниясини намунали ўтказиш учун колхозчилар ўртасида социалистик мусобақага бошчилик қилмоқдалар, пахтакорлар ўртасида катта тарбиявий иш олиб бормоқдалар. Партия ташкилотининг таклифига биноан, колхоз правлениеси пахта терими блан бирқаторда, ўсишдан қолган ерларда ғўзаларни парвариш қилиш юзасидан зарур тадбирларни кўрган. Масалан, 13-нчи ва 14-нчи бригадаларнинг ғўзалари ўсишдан қолган участкаларида коммунистларнинг ташаббуси блан трактор культивацияси давом эттирилмоқда. бошқа бригадаларда эса, колхозчиларнинг бир қисми ғўза қатор ораларини чопиқ қилмоқда. Колхоз партия ташкилоти комсомолга раҳбарлик қилиш масалаларига катта э'тибор бермоқда. Колхозда 120 комсомол а'зоси бор. Уларнинг ҳаммаси социалистик мусобақада олдинда бориб, колхоз ёшларига намуна кўрсатмоқда.

Лекин Пискент районидаги ҳамма колхозларда ҳам аҳвол шундай деб бўлмайди. Бирқанча колхозда йиғим-терим қоидалари бузилмоқда. Масалан, Сталин номли ва Ленин номли колхозларда бригада ва звено бошлиқлари қаттиқ назорат қилиб турмаганлиги сабабли, теримчилар етилмаган пахтани термоқдалар. Терилган пахта қабул қилиб олинган вақтда пахтанинг сифати текшириб кўрилмайди, балки ҳамма пахта бир жойга ағдарилаберади. Сталин номли колхозда ҳосилни қўриқлаш ҳақида ғамхўрлик қилинмаётир. Теримчилар қаторларда пахтани тўкиб кетмоқдалар. Тўкилган пахталар териб олинмаётир. Кўп колхозда дала шийпонлари жиҳозлантирилмаган, умумий овқатланиш яхши йўлга қўйилмаган.

Пискент пахтакорлари йўл қўйилган камчиликларни қисқа муддатда тугатиш, мўл ҳосилни ўз вақтида йиғиб-териб олиш учун социалистик мусобақани кучайтириш ҳақида делегация а'золарига ва'да бердилар.

Пахта терими кундан-кун кучаймоқда

(Телефон орқали олинди)

Шеробод районининг колхозчилари Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ва Ўзбекистон К(б)П Марказий Комитетининг 1950 йилги пахта ҳосилини териш ва тайёрлаш тўғрисидаги қарорини бирдамлик блан ма'қуллаб кутиб олдилар. Шундан кейин пахта йиғим-теримига тайёргарлик ишлари қизиб кетди. Колхозларда 170 хирмон жойи тайёрланди. Хирмон жойларида 165 ҳовуз қазилди, 7.100 та қанор, қоп, 900 та этак тайёрланди. 145 тарози, 206 арава ремонтдан чиқарилди, 45 сушилка ремонт қилинди, 3 та янги сушилка қурилди.

Райондаги колхозларда 25 августда пахта терими бошланди. 26 августда давлатга 1.5 тонна, 28 август куни эса 568 центнер пахта топширилди. Районда пахта кундан-кун кўп очилиб, терим оммавий тус олмоқда.

А. ШАРИПОВ.

Сурхондар'ё область, Шеробод район партия комитетининг секретари.

ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН АССРДА ПАХТА ТЕРИШ

Қорақалпоғистон АССРнинг колхозларида пахта терими бошланди. Чимбой районининг колхозлари пахта йиғим-теримига яхши тайёргарлик блан киришдилар. Бу райондаги Охунбобоев номли колхоз биринчи бўлиб давлатга 6 минг килограмм пахта топширди. Шунингдек, Киров номли, Молотов номли «Коммунист» колхозларида пахта териш ва уни давлатга топшириш қизғин бормоқда. Чимбой районининг колхозлари ҳозирнинг ўзидаёқ тайёрлаш пунктларига 100 тоннага яқин пахта топширдилар.

Қорақалпоғистон АССРнинг Тахтакўпир, Кегайли ва Хўжайли районларидаги колхозларда ҳам пахта терими бошланди. (ЎзТАГ).

ҒЎЗА БАРГЛАРИНИ СУН'ИЙ ТЎКИШ УЧУН АЭРОПЛАНДА ДОРИ СЕПИШГА ТАЙЁРГАРЛИК ТАМОМЛАНДИ

Самарқанд областида бу йил пахта ҳосили мўл бўлди. Кўп ерда пахта машина блан терилади.

Областьда пахтаси машина блан териладиган жойлардаги ғўза баргларини сун'ий тўкиш учун аэропланда дори сепишга тайёргарлик ишлари тугалланди. Жиззах, Чархин, Жомбой ва бошқа районларда аэропланда дори сепиладиган жойлар аниқланиб, химиявий дорилар тайёрлаб қўйилди.

Бу ишга ажратилган учувчилар махсус курсда ўқитилдилар. (ЎзТАГ).

Пахтани қандай териш керак

(Теримчиларга маслаҳат)

Республикамизнинг колхоз, совхоз далаларида пахта тобора кўп очилиб, терим оммавий тус олмоқда. Ҳозирги кунда теримчилар блан қисқа инструктив маслаҳатлар ўтказиб, пахтани сортларга ажратиб териш, тез териш ҳақида уларга тушунча бериш жуда ҳам зарурдир.

Аввало, ҳарбир теримчи этак ва қоп блан та'минланган бўлиши керак. Теримчининг этаги уч хоналик бўлиб, бу хоналардан иккитасига икки хил сорт пахта, учинчи хонасига эса, касалланган (гоммоз, вильт, шира ва бошқа) ғўза туплари ва кўсакларидан териб олинган пахта солиниши лозим.

Теримчи ғўза қатор ораларидаги ариқлар ўртасида туриб, бирдан икки қатордаги ғўза тупларида етилиб очилган пахтанинг ҳаммасини териб олиши керак. Бунда, олдин бир қатордаги (масалан, ўнг қатордаги) 3—4 туп ғўзадан, сўнг иккинчи қатордаги (чап қатордаги) 3—4 туп ғўзадан очилган пахталарни териб олмоғи ва шу усул блан теримни давом эттирмоғи лозим. Ҳар тупдаги очилган пахтани бир йўла икки томонидан териб олиш керак.

Республикамиз колхоз ва совхозлари олдида пахта планини ошириб бажариш блан бирқаторда, етиштирилган ҳосилнинг энг камида 80 процентини отбор, биринчи ва иккинчи сортлар блан топшириш вазифаси туради. Шунинг учун пахтанинг сортларини аралаштириб теришга йўл қўйиш мутлақо ярамайди. Э'тиборсизлик орқасида пахтани сортига аҳамият бермай, пала-партиш териб давлатга топширилса, у вақтда давлатга, колхозга ва ниҳоят, колхозчига жуда катта зарар бўлади. Масалан, ҳар гектар ердан 33—35 центнердан ҳосил берган колхоз пахтасини сортига э'тибор бермай, аралаштириб териб давлатга топширилса, у колхоз, ҳар гектар еридан 29—31 центнердан ҳосил олган ва ҳосилини сорт-сорти блан териб давлатга топширган бошқа колхоздан кам даромад қилиши мумкин. Чунки пахта сортлари аралаштириб терилганда пахта тайёрлаш пунктлари уни паст сортга қабул қилади, паст сорт учун ҳар тоннасига 150—300 сўмгача кам ҳақ тўланади.

Теримчилар ўртасида ғўза тупидаги очилган пахтани пастдан юқорига қараб териш усулини кенг қўлланиш керак. Чунки пахта юқоридан пастга қараб терилганда, юқоридаги кўсакларнинг гул'ён барглари блан ғўза туп баргларининг синиқлари пастдаги пахталарга тушиб, уларни ифлос қилиши мумкин. Теримчи очилган кўсак ичидаги пахтанинг ҳаммасини бир марта бирданига олиши керак. Бунда бармоқларни чаноқлар орасига ботириб (бармоқларни чаноқ тубигача етказиб). ундаги пахтанинг ҳаммасини чаноқлардан бирданига тортиши лозим. Чаноқ ораларида пахтани қолдириб кетиш ярамайди. Агар ҳар гектар пахта майдонида 85 минг тупдан ғўза бўлиб, ҳарбир чаноқда 0,15 граммдан пахта қолиб кетса, ҳар гектар ерда 12.750 грамм пахта қолиб кетган бўлади. Бундай ҳолда 600 гектар ерда пахтаси бор колхоз ҳамма пахта майдонидан 7.650 килограмм пахтани йўқотади.

Теримчи ғўза тупларидан очилган пахтани териб олиш блан бирга, ётиб қолган ғўза шохларини мумкин қадар кўтариб қўйиши ва кейинроқ очиладиган кўсакларнинг ва ғўза шохларининг синишига йўл қўймаслиги керак. Чунки ётиб қолган ғўза тупларидаги кўсак ва очилган пахталар ерга тегиб, намда чириб кетиши, касалликлар ҳосил бўлиши мумкин.

Пахта теримида бир дона ҳам ярим очилган кўсакни қолдириб кетиш ярамайди. Агар колхознинг ҳар гектар пахта майдонида 85 минг тупдан ғўза бўлиб, ҳар туп ғўзада биттадан ярим очилган 3 граммлик кўсак қолдирилса, у вақтда бир гектар ерда 255 килограмм пахта қолиб кетади. Бундай ҳолда 600 гектар пахтаси бор колхоз ҳамма пахта майдонидан 153 тонна пахтани йўқотган бўлади.

Очилган пахта ғўза тупларидан ерга тўкилиб қолган бўлса, бундай пахталарни тозалаб териб олиш лозим. Агар ҳар 10 квадрат метр пахта майдонида 5 граммдан пахта тўкилиб қолса, 600 гектар пахта майдонидан 3.000 килограмм пахта йўқотилади. Ҳарбир килограмм пахта давлатимиз қудратини мустаҳкамлашда ва халқимиз экономикасини кўтаришда жуда катта аҳамиятга эгадир. Буни ҳарбир теримчига тушунтириш лозим. Масалан, ўрта ҳисоб блан ҳар 1.000 килограмм пахтадан 330—350 килограмм пахта толаси, 50 килограмм линтер, 110 килограмм ёғ, 260 килограмм кунжара, 180 килограмм шулха ва 16 килограмм совун олинади. Ҳарбир килограмм пахта толасидан эса, халқимиз учун 20 метр ич кўйлаклик газлама, ёки 20 метр батист, ёки эса, 12 метр чит, ёки 150 ғалтак машина ипи ишланиши мумкин.

Пахтани икки қўллаб териш катта аҳамиятга эга. Пахта икки қўллаб терилганда меҳнат унуми анча ошади. Теримнинг бошланғич кунларида икки қўллаб териш бироз ўнғайсизлик туғдирса ҳам, теримчи 3—4 кундан сўнг икки қўллаб теришга ўрганиб қолади ва бир қўллаб терилганга нисбатан анча кўп пахта теради.

Меҳнат қилиб етиштирилган мўл пахта ҳосилини нобуд қилмай, қисқа муддат ичида йиғиб-териб олиш учун курашда ҳарбир теримчи илғорлар тажрибасини кенг қўлланиши керак. Теримни эрталаб — кун ёришиши блан бошлаб, пахтани икки қўллаб теришга одатланиш керак. Дам олиш вақтларини тежаб, қош қорайгунча пахта терилса, ҳарбир теримчи нормасини 2—3 баравар бажараолади.

Шубҳа йўқки, республикамиз колхоз, совхозлари пахта йиғим-теримини муваффақиятли ўтказиб, Ватанга кўп пахта етказиб бериш юзасидан ўртоқ Сталинга берган ва'даларини шараф блан бажарадилар.

С. ЙЎЛДОШЕВ.

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси қишлоқ хўжалик институтининг илмий ходими.

ПАХТА КАРВОНЛАРИ

Бухоро область. Ғиждувон районининг колхозларида пахта йиғим-терими большевикча уюшқоқлик блан бошланди. Фиришкент қишлоқ советидаги Сталин номли колхоз а'золари дастлабки кунларданоқ териш нормасини ошириб бажармоқдалар. Колхоз ҳар куни қабул пунктига 10 тоннадан ортиқ пахта топшираётир.

Файзулла Юнусов қишлоқ советидаги Ленин номли колхознинг ҳамма бригада, звеноларида пахта терими оммавий равишда бошланиб кетди. Ўртоқ Ғаффор Қаҳҳоров бошлиқ бригадада пахта териш ва тайёрлаш графиги бир ярим баравар бажарилмоқда. Раҳмон Рўзиев, Тоҳир Қаҳҳоров ўртоқлар бошлиқ звенолар пахта териш топшириғини анча ошириб адо этмоқдалар. Колхознинг кўпчилик теримчилари ўнмингкилограммчилар ҳаракатига қўшилдилар. Фотима Муродова, Саида Бақоева, Ниматова, Роҳила Султонова, Шафоат Шодиева ўртоқлар кунига 50 ўрнига 75—80 килограммдан пахта тераётирлар.

Районобод қишлоқ советидаги Кагановнч номли колхоздан ҳаркуни қабул пунктига пахта карвонлари қатнаб турипти. Колхознинг ўртоқ Соҳибов, Бекмуродов ўртоқлар бошлиқ бригадаларида терилган пахта отбор сортга қабул қилинмоқда.

СССР Олий Советининг депутати ўртоқ Робиа Мажидова раислик қилаётган Стаханов номли колхоз Бўлди қишлоқ советида биринчи бўлиб пахта теримини бошлади, ҳозир ҳар куни 10 тоннагача пахта териб топширмоқда.

А. БАҲРОМОВ.

Меҳнаткашлар депутатлари Тошкент область Советининг VI сессияси

29 августда меҳнаткашлар депутатлари Тошкент область Советининг VI сессияси бўлди. Сессия Тошкент областининг 1950 йилги маҳаллий бюджети ва 1949 йил бюджетининг ижроси ҳақидаги масалани муҳокама қилди.

Бу масала ҳақида Тошкент область молия бўлимининг мудири ўртоқ Шабуров доклад қилди.

Докладчи 1949 йилда бюджетнинг даромад қисми 90,6 процент ва харажат қисми 94,5 процент бажарилганлигини та'кидлаб ўтди. Юқоричирчиқ, Қорасув, Мирзачўл, Қуйичирчиқ ва бошқа ба'зи район ижроия комитетлари ҳамда уларнинг молия бўлимлари қониқарсиз ишлаганликлари туфайли область бюджетига 30 миллион сўмга яқин маблағ кирмай қолган. Социал-маданий тадбирлар, хусусан халқ маорифи ва соғлиқни сақлаш учун ажратилган маблағлардан тўла фойдаланилмаган.

Маблағларни сарфлашда юз бераётган бундай камчиликлар ҳар йили такрорланмоқда. Аммо, область халқ маориф бўлими ва область соғлиқни сақлаш бўлимининг раҳбарлари шу чоққача ўзлари учун тегишли хулоса чиқариб олганлари йўқ. Бундай аҳволнинг рўй берганлиги учун, область молия бўлими ходимлари ҳам айблидир. Чунки улар бюджетнинг қандай бажарилаётганлигини кун сайин назорат қилиб турмаганлар.

Тошкент областининг 1950 йилги бюджети даромадлар ва харажатлар юзасидан 273.068 минг сўм, я'ни 1949 йилги бюджет ижросидан 18,4 процент кўп миқдорда белгиланди. Бу маблағларнинг 84 процентидан кўпроғи социал-маданий тадбирлар учун белгиланади. Халқ маорифи, болалар муассасалари, кутубхоналар, маданият уйлар ва клублар, қироатхоналар учун бюджетдан чиқариладиган маблағлар анчагина кўпаяди. Областьдаги медицина муассасалари сони кенгайтирилади. Бекобод, Бўка, Мирзачўл, Ховос ва бошқа районларда касалхоналар қуриш кўзда тутилади. Областьдаги шаҳарлар ва район марказларини янада обод қилиш, Бекобод, Сирдар'ё ва Мирзачўлда уй-жойлар қуриш ишига анчагина маблағлар чиқарилади.

Докладчи бундай дейди: бюджет маблағларнинг тобора ошаётганлиги партия, ҳукуматимиз ва улуғ Сталиннинг халқ хўжалиги ва маданиятни янада ривожлантириш, меҳнаткашлар фаровонлигини юксалтириш соҳасидаги ғамхўрлигини яққол акс эттиради. Область ва район ташкилотлари, барча депутатларнинг вазифаси халқ хўжалиги планлари ва область бюджетининг муваффақиятли бажарилишини та'минлашдан иборатдир.

Сессияда Тошкент область Совети доимий бюджет комиссиясининг раиси ўртоқ Хўжаев қўшимча доклад қилди.

Докладлардан сўнг музокаралар бошланди. Ўртачирчиқ район ижроия комитетининг раиси ўртоқ Қирғизбоев ўз сўзида район меҳнаткашлари урушдан кейинги сталинча бешйилликнинг сўнгги йили планини бажариш соҳасида фидокорона меҳнат қилаётганликларини айтди. Район меҳнаткашлари бу йил давлатга 1949 йилдагига қараганда кўпроқ пахта етказиб беришни ўзларининг энг муҳим ватанпарварлик бурчлари деб биладилар.

Районда бюджет умуман муваффақиятли бажарилгани ҳолда, айни вақтда социал-маданий тадбирлар учун чиқарилган маблағлардан тўла фойдаланилмай қолган. Область молия бўлимининг ходимлари район молия бўлимларининг фаолиятига юзаки раҳбарлик қилмоқдалар, бюджет плани қандай бажарилаётганлигини суст назорат этмоқдалар. Нотиқ Тошкент область халқ маориф бўлими ва Тошкент область соғлиқни сақлаш бўлими раҳбарларини танқид қилди.

Область соғлиқни сақлаш бўлимининг мудири ўртоқ Ма'зумов Тошкент областида соғлиқни сақлаш ишлари учун бюджетдан чиқарилган маблағлар 1946 йилдаги 52,5 миллион сўмдан 1950 йилда 83,6 миллион сўмга етганлигини та'кидлаб ўтди. Шу вақт ичида даволаш муассасаларидаги ўринларнинг сонига 1.000 ўрин қўшилди, шаҳарлар ва район марказларида аҳолига махсус медицина ёрдами кўрсатиш анча яхши йўлга қўйилди.

Аммо меҳнаткашларга маданий хизмат кўрсатиш соҳасидаги жиддий нуқсонларга ҳали ҳам барҳам берилган эмас. Ховос, Паркент, Мирзачўл ва бошқа районларда колхоз туғруқхоналари очилгани йўқ. Ҳолбуки, 1950 йил планида бундай туғруқхоналар қуриш кўзда тутилган эди. Ўтган йили соғлиқни сақлаш ишларини ривожлантириш мақсадлари учун чиқарилган кўпгина маблағлардан фойдаланилмади.

Тошкент область соғлиқни сақлаш ишларининг 1950 йилги бюджети 1949 йил бюджетига нисбатан 15 процент ошди. Хусусан янги даволаш муассасалари сонини кўпайтириш вазифалари учун чиқарилган маблағлар анча ошди. Нотиқ айтадики, соғлиқни сақлаш ходимларининг шарафли бурчи ана шу маблағлардан тўғри ва ўз вақтида фойдаланиш, меҳнаткашлар соғлиғини сақлашда янги муваффақиятларга эришишдан иборатдир.

Тошкент область социал-та'минот бўлимининг мудири ўртоқ Зайцев социал-та'минот ишлари учун чиқариладиган маблағлар бирмунча кўпайганлиги ҳақида гапирди. Шу йилнинг биринчи ярмида 18 миллион сўм нафақа ва ёрдам тўланди. Бу эса 1949 йилнинг шу даврида тўланган маблағдан анча кўпдир.

Область пахтачилик бошқармасининг бош агрономи ўртоқ Колгина пахта йиғим-теримини уюшқоқлик блан муваффақиятли ўтказиш ҳақида гапирди. Ўртоқ Колгина айтдики, областьнинг кўпгина районларида хирмонлар ва пахта сушилкалари қуриш ҳамда уларни ремонт қилиш, дала шийпонларини жиҳозлаш, теримчилар учун этак тайёрлашда жиддий нуқсонлар борлигини айтди. Тайёргарлик ишларидаги барча камчиликларни яқин кунлар ичида тугатиш, пахта йиғим-теримини қисқа муддат ичида тугаллаш керак.

Сессияда Пискент район ижроия комитетининг раиси Холиқулов, Чирчиқ шаҳар ижроия комитети раисининг ўринбосари Борисов, Оржоникидзе район молия бўлимининг мудири Муродов ва бошқа ўртоқлар ҳам сўзга чиқдилар.

Сессия Тошкент областининг 1950 йилги бюджетини якдиллик блан тасдиқлади. (ЎзТАГ).

1950—51 ўқув йилида мактабларда та'лим-тарбия ишларида янгидан-янги муваффақиятларга эришайлик!

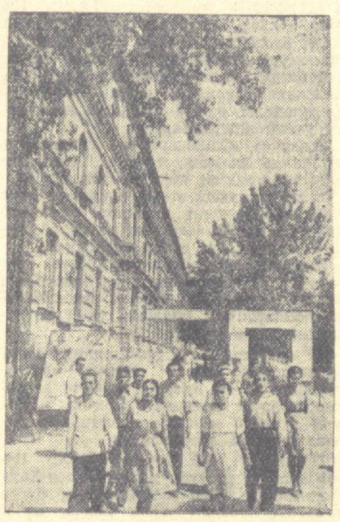

Тошкент шаҳар, Октябрь районидаги 75-нчи мактаб биноси яхши ремонтдан чиқарилиб, янги ўқув йилига тахт қилиб қўйилди. Суратда: 75-нчи мактаб биноси. Ўнгда: Ўрта Осиё давлат университети биноси олдида.

И. Глауберзон фотоси.

Қувончли кун

Бутун республикамиз мактабларида энг қувончли кун. Бахтиёр ёш авлод яхши ремонт қилинган, нурли хоналарда яна ўқий бошлайди.

Ленин райони — республика пойтахтининг асосий саноат районларидан бири ҳисобланади. Районнинг мактабларида ишчи ва хизматчиларнинг ўнтўрт минг ўғил ва қизи ўқийди. 17 та мактаб биносининг ҳаммаси ўқиш йилини намунали ўтказишга мослаштирилган.

Районимиздаги мактаблар керакли ўқув аш'ёлари, жиоҳзлар блан тўла та'минланди. Ўқиш кабинетлари, кутубхоналар ва физкультура майдончалари ўқувчиларнинг энг севимли жойлари бўлиб қолди.

Бу йил мактабларни янги ўқув йилига тайёрлашда уларни оталикка олган ташкилотлар катта ёрдам бердилар. 53-нчи мактабни оталикка олган завод (директори ўртоқ Авербах), 92-нчи мактабни оталикка олган 1-нчи нон заводи (директори ўртоқ Попов), 93-нчи мактабни оталикка олган «Главхимсбит» (бошқарувчиси ўртоқ Хордос), 49-нчи мактабни оталикка олган «Главметаллосбит» (бошқарувчиси ўртоқ Финкельштейн) айниқса яхши ёрдам бердилар.

Мактабларимиз педагог кадрлар блан тўла та'минланди. Мактабларга бу йил жуда кўп ёш ўқитувчи келди. Ўқитувчиларимиз кузги имтиҳонларга қолдирилган ўқувчилар блан июнь ойидан бошлабоқ мунтазам шуғулландилар, натижада ўқувчилар кузги имтиҳонлардан яхши ўтиб, синфдан-синфга кўчирилдилар.

1 августдан бошлаб барча мактабда намунали китоб савдоси ташкил этилди. Ўқувчилар керакли дарсликлар, дафтарлар ва ёзув аш'ёлари блан та'минландилар.

Буларнинг ҳаммаси районимизда янги ўқув йилини муваффақиятли бошлаб юбориш имкониятини беради. Ўқиш-ўқитиш ишларини бу йил ўтган йилдагига қараганда анча намунали ўтказишимизга шубҳа йўқ. Бунинг учун мактаб-маориф соҳасида ҳормай-толмай ишлашимиз керак бўлади.

Шодиёна бошланган янги ўқув йилини муваффақиятли ўтказиш ва ўқиш-ўқитиш ишларида янги ютуқларни қўлга киритиш — Ленин район партия ва совет ташкилотлари, комсомол ва маориф органларининг шарафли вазифасидир.

Э. НАЗАРОВ.

Меҳнаткашлар депутатлари Тошкент шаҳар, Ленин район Совети ижроия комитетининг раиси.

Ҳарбир ўқувчининг яхши ва а'ло ўқиши учун курашамиз

Мактабимиз колхозчиларнинг ўғил-қизларини ўқитишда, Ватанимизга муносиб кадрлар етказиб беришда анча катта ишлар қилиб келмоқда. Бу мактабдан та'лим олган юзлаб болалар юқори ўқув юртларида та'лим олиб, агроном, врач, инженер ва бошқа соҳанинг билимдон кадрлари бўлиб етишдилар.

Бу йил 7-нчи синфни 13 ўқувчи (булардан 7 таси қизлар) тамомлаб чиқди. Мактаб ма'мурияти 11 ўқувчини яқинимиздаги 47-нчи ўрта мактабга, бир ўқувчини Медицина техникумига, яна бир ўқувчини Темир йўл техникумига жойлаштирди.

Бу йил мактабда 299 ўқувчи, шу жумладан 132 қиз та'лим олиши керак эди. Биз мактаб хизмат қиладиган территорияда ўқув ёшидаги болаларни рўйхатга олдик, уйма-уй юриб, қайта-қайта текширдик. Ўқувчилар ҳамма синфларга тўла равишда жалб этилди. 7-нчи синфдаги ўқувчилар сони 25 кишига етди.

Бу йил мактаб биноси эрта ва сифатли ремонт қилинди. 9 хонадан иборат синф, ўқитувчилар кабинети ва бошқа жойлар июль ойидаёқ ўқув йилига тахт қилиб қўйилган эди. Мактаб ёнидан Зоғариқ анхори ўтади. Молотов номли колхоз правлениеси ёш болалар ҳаётининг хавфсизлигини сақлаш мақсадида, мактаб атрофига панжара тутиб берди.

Биз 1950—51 ўқув йили бошланиши олдидан барча ўқув қуролларини тахт қилиб, физика кабинетини янги асбоблар, мактаб кутубхонасини янги-янги китоблар блан бойитдик.

Мактабда ўқувнинг юқори сифатли бўлиши кўп жиҳатдан ўқитувчиларга боғлиқ. Биз бунга зўр э'тибор бериб, ўқитувчи кадрларимизнинг илмий ва сиёсий савиясини ошириш йўлида бирмунча иш қилдик. Мактабда 14 ўқитувчи бор. Булардан 2 киши олий, 4 киши тўлиқсиз олий, қолганлари ўрта ма'лумотга эга. Тўла олий ма'лумотли бўлмаган ўқитувчилар сиртқи институтларга жойлаштирилди.

Ўқувчиларнинг кундалик дарсларга давоматини яхшилашда, ўқувнинг юқори сифатига эришиб, а'лочилар сонини оширишда, ота-оналар комитети катта роль ўйнайди. Бизда ота-оналар комитети ва унинг раиси ўртоқ Жўра Пўлатов (Молотов номли колхознинг раиси) ўз вазифасини эпчиллик блан бажармоқда.

Биз янги ўқув йилини шайланиб кутиб олдик. Бундан кейинги ишимизда ўқув программасининг тўла бажарилиши, давомат ва ўзлаштиришнинг юксак даражага кўтарилиши учун курашамиз.

А. АБДУРАҲИМОВ.

Оржоникидзе район, Киров қишлоқ советидаги 48-нчи тўлиқсиз ўрта мактабнинг директори.

Чортоқ районида

Чортоқ районининг мактаблари янги ўқув йилига намунали тайёрланди. Чортоқ район ўқитувчиларининг август кенгашида доклад қилган район маориф бўлимининг мудири ўртоқ Усмонов ҳам, музокарада сўзга чиққан бошқа ўртоқлар ҳам буни та'кидладилар. Айниқса, райондаги 1, 4, 9, 10, 11-нчи мактабларнинг коллективлари янги ўқув йилини муваффақиятли кутиб олдилар.

Чортоқ район халқ маориф бўлими ва мактаб коллективлари олдида бу йил ўтган йилдагига қараганда янада яхшироқ ишлаш, ўқиш-ўқитиш ишларида янги муваффақиятларни қўлга киритиш вазифаси турипти.

Ўтган ўқув йилининг тўртинчи чорагида ўқувчиларнинг давомати 92,2 процент ва ўзлаштириши 80,2 процент бўлди. 6.784 ўқувчидан 4.692 ўқувчигина синфдан-синфга кўчди. Айниқса, биринчи синфларда ўқиш-ўқитиш ишларининг савияси етарли даражада бўлмади. Бу нарса район мактабларида ўқиш-ўқитиш ишларида тубдан бурилиш ясаш кераклигини кўрсатади.

Шубҳа йўқки, мактабларни янги ўқув йилига анча яхши тайёрлаган Чортоқ районида янги ўқув йилида ўқиш-ўқитиш ва тарбия ишларида янги муваффақиятларга эришилади.

П. АЛИХОНОВ.

КИТОБ САВДОСИ КУЧАЙТИРИЛДИ

Пойтахтнинг Карл Маркс кўчасидаги китоб магазини август ойи ичида китоб савдосини намунали йўлга қўйди. Янги ўқув йили учун шаҳар мактабларининг ўқувчилари кўплаб дарсликлар сотиб олмоқдалар.

Магазиннинг дарсликлар савдо қилувчи бўлимларида август ойининг 20 куни ичида 302 минг сўмлик китоб сотилди.

А. НАБИХЎЖАЕВ.

МАКТАБЛАР УЧУН БИНОЛАР

Жомбой районидаги «Ленин йўли» колхозининг правлениеси, ота-оналар комитетининг ёрдами блан, 11-нчи еттийиллик мактаб учун уч хоналик янги бино қурди.

С. А'ЗАМОВ.

☆

Охунбобоев номидаги республика кўрлар мактаби яқинда ўзи учун солинган янги муҳташам бинога кўчиб кирди.

Мактаб биноси 20 та ёруғ хона ва 300 киши сиғадиган клубдан иборат. Мактабнинг 9 хонасини бошланғич ва 5 хонасини тўлиқсиз ўрта ва ўрта мактаблар ишғол этади. Қолган хоналар турли кабинетларга, умумий ётоқхонага ажратилган.

☆ ☆

Совет ўқитувчиси ҳақида сталинча ғамхўрлик

Улуғ Октябрь социалистик революцияси мамлакатимиздаги бошқа халқлар каби, ўзбек халқини ҳам асрий азоб-уқубатлардан абадий озод қилди. Ўзбек халқининг ҳаётида янги давр бошланди. У ўзининг миллий республикасига эга бўлди, социалистик миллат бўлиб рўёбга чиқди. Совет ҳокимияти йилларида ленинча-сталинча доно миллий сиёсатнинг тўғри амалга оширилиши натижасида, улуғ рус халқининг бевосита ёрдами соясида Ўзбекистон иқтисодий-сиёсий ва маданий томондан ҳартомонлама ривожланиб, Совет Иттифоқининг илғор республикаларидан бирига айланди.

Большевиклар партияси ва совет давлатининг улуғ асосчилари В. И. Ленин ва И. В. Сталин мамлакатимизда социализм қуриш ва социализмдан аста-секин коммунизмга ўтишнинг зарурий шарти бўлган маданий революцияни амалга ошириш—энг муҳим вазифалардан бири, деб та'лим бердилар. В. И. Ленин «Кооперация тўғрисида» сарлавҳали мақоласида бундай деб ёзган эди: «Тўла-тўкис социалистик мамлакат бўлиш учун бизга эндиликда шу маданий революция етарликдир, лекин биз учун бу маданий революция соф маданият жиҳатидан ҳам ҳаддан ташқари қийин (чунки, биз саводсизмиз), моддий жиҳатдан ҳам ҳаддан ташқари қийин (чунки, маданиятли бўлиш учун ишлабчиқаришнинг моддий воситалари ма'лум даражада ривожланиши, ма'лум моддий база керак)». (В. И. Ленин, Асарлар, XXVII том. 397 бет).

В. И. Лениннинг бу доҳиёна кўрсатмаси улуғ Сталиннинг доно етакчилигида совет давлати ва большевиклар партияси томонидан тўла-тўкис амалга оширилди. Натижада, Совет Иттифоқининг бошқа қардош республикаларидаги каби, Ўзбекистонда ҳам саноат, қишлоқ хўжалиги барқ уриб ривожланди, маданият ҳартомонлама юксалди, республиканинг қиёфаси бутунлай ўзгариб кетди.

Ленин—Сталин ғоялари блан қуролланган ўн минглаб ўзбек зиёлиси етишиб чиқди ва улар социалистик ишлабчиқаришнинг барча соҳаларида бутун халқ блан бирга фидокорона ишлаб, Совет Иттифоқининг қудратини ҳартомонлама кучайтиришга ўз ҳиссаларини қўшдилар ва қўшмоқдалар. Партия ва ҳукуматимизнинг раҳбарлиги остида шаклан миллий, мазмунан социалистик маданиятимизни яратишда, совет кишиларини коммунистик руҳда тарбиялашда ҳам совет ўқитувчиларининг фидокорона меҳнати ва қўшган ҳиссаси ғоят каттадир.

В. И. Ленин революциядан кейин совет ўқитувчисининг қиладиган ишига баҳо бериб, янги ўқитувчилар жамоатчилиги «... партия блан, унинг ғоялари блан маҳкам боғланиши, унинг руҳи блан суғорилган бўлиши керак, ўзича ишчилар оммасини жалб этиши, уларга коммунизм руҳини сингдириши, уни коммунистлар ишига қизиқтириши керак» (В. И. Ленин, Асарлар, том XXV. 452 бет) деб ёзган эди. Улуғ В. И. Ленин ўқитувчиларни партия, совет ва жамоат ишларига тортишни, уларни тарбиялашни алоҳида вазифа қилиб қўйди. РКП(б) X с'езди ўқитувчилар армиясининг онгига пролетар мафкурасини сингдириш, уларни ишчилар, деҳқонлар синфига яқинлаштириш, маданий революцияни тайёрлашда уларнинг актив иштирокини та'минлаш масалаларига алоҳида э'тибор берди. С'езд ўн минглаб ўқитувчини амалий ишга сафарбар этди.

«... Юз минглар ўқитувчи, —деган эди В. И. Ленин,—ишни силжитуви, фикр уйғотуви, омма ичида ҳануз давом қилаётган хурофотларга қарши курашуви лозим бўлган бир аппаратдир» (Асарлар. XXV том, 453 бет). В. И. Лениннинг бу кўрсатмаси ўқитувчилар армиясини меҳнат қилишга ва маданий революция учун, социализмнинг тўла ғалабаси учун фидокорона курашишга йўллади.

В. И. Ленин 1923 йил 2 январьда «Правда» газетасида э'лон қилинган мақоласида ўқитувчининг моддий ва ма'навий ролига юксак баҳо бериб, шундай деб ёзган эди: «Халқ ўқитувчиси бизда шундай юксакликка кўтарилиши керакки, буржуа жамиятида у бундай юксакликда ҳечқачон турмаган, турмаётир ва туролмайди. Бу—исбот талаб этмайдиган ҳақиқатдир. Бу нарсага биз уни ҳам руҳан кўтариш, ҳам чинакам юксак унвонга ҳартомонлама тайёрлаш бобида системали равишда, оғишмай, астойдил ишлаш блан боришимиз лозим...» (XXVII том, 389 бет). В. И. Лениннинг совет ўқитувчиларининг моддий ва ма'навий аҳволини яхшилаш ҳақидаги ажойиб мақоласининг э'лон қилинганига яқинда 27 йил тўлади. Ана шу 27 йил мобайнида В. И. Лениннинг ўқитувчилар ҳақида буюк ғамхўрлик блан берган кўрсатмалари большевиклар партияси, совет давлати ва шахсан улуғ Сталин томонидан тўла-тўкис амалга оширилиб келмоқда.

Ўртоқ И. В. Сталин 1925 йилда Москвада бўлиб ўтган Бутун Иттифоқ ўқитувчилар биринчи с'езди делегатларига юборган табригида бундай деб ёзган эди: «Халқ ўқитувчилари армияси социализм асосида янги ҳаёт қураётган мамлакатимиз меҳнаткашлари буюк армиясининг энг зарурий қисмларидан бирини ташкил этади». (Асарлар, VII том, 5 бет, ўзбекча нашри). Бу телеграмма ўқитувчилар ҳақида кўрсатилаётган ленинча-сталинча ғамхўрликнинг улуғворлигидан далолат беради.

Улуғ В. И. Ленин вафотидан кейин давримизнинг энг улуғ кишиси, ўқитувчиларнинг ўқитувчиси И. В. Сталиннинг доно раҳбарлиги остида ўқитувчиларнинг турмушини яхшилаш, маданий ва илмий савияларини ошириш, педагогик моҳирлигини юксалтириш ва айниқса уларни билимдон ҳам юксак ғояли кишилар қилиб тарбиялаш соҳасида жуда катта ишлар қилинди.

Партия ва ҳукуматимиз ўқиш, ўқитиш ва методика ишларини яхшилаш, тарих, география, адабиёт, табииёт ва бошқа фанларни ўқитишни илмий асосда олиб бориш, шу фанлар орқали ёш авлодларимизни дун'ёга марксча-ленинча қарашга ўргатиш ҳақида бирқанча қарор қабул қилдилар. Бундан бирнеча йил илгари партия ва Совет ҳукумати ўқитувчиларнинг моддий ва маиший аҳволини янада яхшилаш ва ўқитувчилар хизматини тақдирлаш мақсадида уларнинг иш ҳақи ва пенсиясини ошириш, бошланғич ва етти йиллик мактабларнинг ўқитувчиларига енгиллик ва имтиёзлар бериш ҳамда совет мактабларида узоқ йиллар ҳалол ва фидокорона ишлаган ўқитувчиларни СССР орден ва медаллари блан мукофотлаш тўғрисида қарорлар қабул қилди.

СССРда совет ўқитувчисининг олдига қўйилган вазифа мураккаб ва шарафлидир. Чунки ўқитувчилар ёш авлодларимизга та'лим-тарбия берадилар ва уларни мамлакатимизда коммунизм жамияти қуришнинг актив бинокорлари қилиб етиштиришда партия ва ҳукуматимизга актив ёрдамлашадилар. Болаларимизни сидқидил блан севган ва уларни қунт блан ўқитиб тарбиялаган, ўзининг педагогик маҳоратини тинмай ошириб борган ўқитувчилар иттифоқдош республикаларнинг хизмат кўрсатган ўқитувчиси деган унвонни оладилар.

Совет мамлакатида ўқитувчиларнинг обрўси юксак даражага кўтарилди.

Улуғ Ватан урушидан кейин ҳарбир совет ўқитувчиси коммунистик жамият қуришга да'ват этилган ёш авлодни тарбиялаш соҳасида янгидан-янги вазифаларни бажара бошлади. Бу улуғвор вазифаларни бажаришда ВКП(б) Марказий Комитетининг мафкуравий ишларимизни яхшилаш ва янада юксак даражага кўтариш ҳақида чиқарган қарорлари та'лим-тарбия ишларимизда кескин бурилиш ясашга ёрдам берди. Ўртоқ Жданов «Звезда» ва «Ленинград» журналлари ҳақида қилган докладида ёш авлодни тарбиялашдаги вазифаларимизни та'рифлаб, бундай деган эди: «Совет ёш бўғинлари олдида социалистик совет давлатини мустаҳкамлаш, унинг кучига куч, қувватига қувват қўшиш, турмушимизни яхшилаш, маданиятимизни мислсиз даражада яна гуллатиш учун совет жамияти ичидаги барча куч ва қувватлардан тўла фойдаланмоқ вазифаси туради. Бу улуғ вазифани бажармоқ учун, ёш бўғинларимиз руҳан соғлом, ўз йўлида собит қадам, қийинчиликлардан қўрқмай, тап тортмай, улар қаршисига дадил чиқиб, бу қийинчиликларни енгаоладиган жасур кишилар бўлиб етишмоқлари, шу руҳда тарбия олмоқлари керак. Бизнинг одамларимиз илмли, маслак ва ғояси юксак, маданий ва ма'навий даражаси юқори, дид ва завқи баланд кишилар бўлмоқлари керак. (Жданов, «Звезда» ва «Ленинград» журналлари ҳақида», (Ўзбекистон Давлат нашриёти, 29 бет).

Бу шарафли вазифалар ҳарбир виждонли совет ўқитувчисидан фидокорона ишлаб, ёш авлодни коммунистик руҳда тарбиялашнинг методларини тобора юқори босқичга кўтаришни талаб қилади. Дарҳақиқат, бу ишнинг устаси бўлган совет ўқитувчиси ҳақида қилинаётган буюк сталинча ғамхўрлик, унинг ҳаёти ва ижодий иши учун яратиб берилмоқда бўлган барча имконият уни янгидан-янги ижодий ишларга илҳомлантирмоқда.

1949 йилда СССР Олий Совети Президиумининг Фармони блан Ўзбекистон ССР мактабларида кўп йил ҳалол ишлаган ўқитувчилардан 2.724 киши СССР орден ва медаллари блан мукофотланди. 1949 йил 1 январьда Ўзбекистон ССР Маориф министрлиги қарамоғида 4.604 мактаб бўлиб, бу мактабларда 40.408 ўқитувчи ишлаган. Ўқитувчиларимизнинг сони йил сайин ошиб, уларнинг моддий аҳволи яхшиланмоқда, малакаси тобора ошмоқда. Мамлакатимизда маориф ишлари учун чиқарилаётган маблағ ҳам йил сайин ўсиб бормоқда. «Давлат 1948 йилда маориф ишларига 1940 йилга нисбатан 88 процент кўп маблағ сарфлади» (Ўзбекистон К(б)П X с'ездининг Қароридан). Буларнинг ҳаммаси партия ва ҳукуматимиз ғамхўрлигининг натижасидир.

Капиталистик мамлакатларда, мустамлака ва ярим мустамлака мамлакатларда аҳвол тамомила бошқачадир. У мамлакатларда мактабларнинг сони тобора камайиб бормоқда. Минглаб ва юз минглаб болалар мактабдан ташқарида қолмоқдалар. Ўқитувчиларнинг иқтисодий аҳволи оғирлашиб, малакалари борган сари тубанлашмоқда. Маориф шохобчалари учун чиқариладиган маблағлар зўр бериб қисқартирилмоқда. Империализм ва реакция макони бўлган Америка Қўшма Штатларида ўқитувчиларнинг ойлиги қисқартирилган, ўқитувчилар ўртасида ишсизлик тобора ортиб бормоқда. Англияда мактаб бинолари етишмайди, бор бинолар ҳам ремонт қилинмаган, давлат ўқитувчиларнинг сонини зўр бериб қисқартирмоқда. Францияда юз минглаб бола мактабдан ташқари қолган. Ўқитувчилар ўртасида очлик ва қашшоқлик ҳукм сурмоқда.

Мустамлака ва ярим мустамлака мамлакатларда аҳвол ҳаддан ташқари оғирдир. Ҳиндистонда халқнинг 85 проценти саводсиз, Алжирда бир ярим миллион бола ўқимайди ва ҳоказо.

ВКП(б) Марказий Комитетининг органи «Правда» газетаси совет кишилари ҳақида шундай деб ёзди: «Совет кишисининг ма'навий қиёфаси олижанобдир. Совет кишисининг қадру қиммати сотилмайди ва сотиб олинмайди. Совет кишисининг қадру қиммати олтин блан ўлчанмайди. Совет кишиси эксплоатация, алдамчилик ва савдогарчилик тузоғига илинган эмас. Унинг ижодиёти чинакам инсонпарварликнинг порлоқ нури блан ёритилган. Совет кишиси шунинг учун қадрлидирки, у коммунизм қурувчидир, унинг олижаноб мақсад ва тилаклари бор, у ўз ерига ўзи хўжайин, у социалистик жамиятнинг гражданидир».

Мамлакатимиз аста-секин социализмдан коммунизмга ўтаётган ҳозирги даврда совет ўқитувчиларининг олдида ёш авлодимизни соғлом, мард, жасоратли, билимли, ҳарқандай қийинчиликларни енгишга тайёр, большевиклар партияси, совет давлатига содиқ, ўз Ватанини чин қалбидан севучи, юксак ма'навий фазилат эгалари қилиб тарбиялаш вазифалари турипти. Бу олижаноб мақсадга эришмоқ учун ҳарбир совет ўқитувчиси ўзининг ғоявий, сиёсий ва илмий савиясини тинмай ошириши, марксча-ленинча назарияни қунт блан эгаллаши керак.

Ўқитувчилар армияси та'лим-тарбия ишларини кенг жамоат ишлари блан боғлаб олиб бориши, коммунистик тарбиянинг янги метод ва приёмларини ижод қилиши, халқ онгидаги эски урф-одатларга қарши актив курашмоғи керак.

Совет ўқитувчилари Сталин замонасида яшаб, коммунизм қурувчи ёш авлодни тарбиялаш иши блан шуғулланаётганлари учун беҳад бахтиёрдирлар.

С. РАЖАБОВ.

Педагогика фанлари кандидати.

Халқ маорифининг янада юксалиши учун

Большевиклар партияси, совет ҳукумати ва шахсан ўртоқ Сталин совет мактабини мустаҳкамлаш ва маориф ишларини тобора ривожлантириш ҳақида ҳардоим ғамхўрлик қилиб келмоқдалар. Мамлакатимизда халқ маорифи мислсиз юксалмоқда. Ўртоқ Сталиннинг 1929 йилда: «... Мамлакатимизнинг барча гражданлари учун, уларнинг миллатидан қат'ий назар, аввало бошланғич та'лимни мажбурий қилиб қўйиш, кейинчалик эса—ўрта та'лимни ҳам мажбурий қилиб қўйиш» ҳақида берган кўрсатмаси оғишмай амалга оширилаётир.

Мамлакатимизнинг ҳамма ерида умумий мажбурий бошланғич та'лимнинг, шаҳарларда эса еттийиллик та'лимнинг амалга оширилиши—ўртоқ Сталин томонидан қўйилган вазифани бажаришда қўлга киритилган катта муваффақият, СССРда маданий революциянинг ғоят буюк ғалабасидир.

Бутун бепоён мамлакатимиздаги каби, Совет Ўзбекистонида ҳам умумий мажбурий та'лимни амалга оширишда катта муваффақиятларга эришилди. Чунончи, республикамизда 1929 йилда 2.710 мактаб ишлаган бўлса, 1949 йилда 4.797 мактаб ишлади, шу йил 1 сентябрьдан эса 5.000 та мактабда 1.250 минг бола ўқийди. Бу нарса ўқувчилар сони кейинги 20 йил ичида 7 марта кўпайганлигини кўрсатади.

Ҳозирги вақтда Ўзбекистонда 75 та еттийиллик ва ўрта ишчи ёшлар мактаби бор, буларда 2 мингта яқин йигит ва қиз ўқийди.

Халқ маорифига йил сайин кўплаб маблағ ажратилмоқда. 1929 йилда Ўзбекистон ССРда халқ маорифига 218 миллион 500 минг сўм ажратилган бўлса, Ўзбекистон ССР Олий Советининг шу кунларда бўлиб ўтган сессияси 1950 йил бюджетидан халқ маорифига 1 миллиард 145 миллион сўм ёки бюджет харажатларининг 35 процентини ажратди. Бу маблағ 1950—51 ўқув йилида 2.110 бошланғич, 2.390 еттийиллик ва 500 ўрта мактабнинг нормал ишлашини та'минлайди.

Партия ва ҳукуматнинг доимий ғамхўрлиги туфайли, улуғ оғамиз рус халқининг қардошларча ёрдами соясида Ўзбекистон қолоқ, саводсиз мамлакатдан аҳолиси саводли мамлакатга, шаклан миллий, мазмунан социалистик маданияти ғоят ривожланган республикага айланди.

Халқ маорифи—социалистик маданият қурилишининг асосий тормоғидир. Мамлакатимизнинг бошқа қардош республикаларидаги каби, Ўзбекистон ССР да ҳам бошланғич, ўрта ва олий билимнинг пухта системаси яратилган. Республикада халқ маорифи ғоят ривожланаётганлиги туфайлигина олий мактабларда ўқиш иши яхши йўлга қўйилди, миллий совет зиёлилари етишиб чиқди.

Ўтган йиллардаги ишлар республика мактабларида ўқув-тарбия ишларининг сифати оғишмай яхшиланиб бораётганини, бу нарса ўқувчиларнинг ўзлаштиришига ва синфда қолувчиларнинг камайишига ижобий та'сир қилаётганини кўрсатади.

Республика мактаблари 1950 — 51 ўқув йилини ўтган йиллардагига қараганда анча уюшқоқлик блан кутиб олдилар. Халқ маориф органлари партия ва совет ташкилотларининг бевосита раҳбарлиги остида ёз даврида катта ташкилий-тайёргарлик иши олиб бордилар. Тошкент, Чирчиқ шаҳарларида, Бухоро, Андижон ва бошқа областьларда мактабларнинг бинолари тўла капитал ва жорий ремонтдан чиқарилди. Барча ўқув аш'ёлари ремонти ҳам асосан тугалланди.

Тошкент, Чирчиқ шаҳарлари меҳнаткашларининг ташаббуси блан республикада мактабларга ҳартомонлама ёрдам кўрсатиш юзасидан умумхалқ мусобақаси бошланиб кетди. Ўзбекистон колхозлари янги ўқув йилига 134 та янги мактаб биноси қуриб бердилар. Бухоро областида 26 та, Қашқадар'ё областида 27 та, Хоразм областида 20 та бино қурилди. Кўп ўқув бинолари ва ётоқхоналар ремонт қилинди.

Бу йил мактабларда 2 мингдан ортиқ ёш ўқитувчи дарс беради. Улар ўтган ўқув йилида олий ва ўрта педагогика ўқув юртларини ҳамда университетларни тамомлаганлар. 5 мингдан ортиқ ўқитувчи семинарларда иштирок қилди ва ўқувчиларнинг малакасини ошириш курсларини битириб чиқди. Ўқитувчиларнинг август кенгашлари илғор педагогик тажрибани кенг ёйиш имкониятини берди.

Халқ маорифи соҳасида қўлга киритган муваффақиятларимиз ғоят катта. Лекин совет кишилари қўлга киритилган ютуқлар блан хотиржам бўлиб қололмайдилар. Республика Маориф министрлиги ва унинг жойлардаги органлари мактаблар ишида йўл қўйилган бирмунча камчиликларни тугатиш учун барча чораларни кўришлари керак.

Бундай камчиликлардан бири—ўқувчиларнинг синфда қолишидир. Ўқувчиларнинг синфда қолиши кейинги йилларда анча камайган бўлса ҳам, ҳарҳолда ҳали ҳам содир бўлмоқда. Ўтган ўқув йилида барча ўқувчиларнинг 12 проценти синфда қолди.

Айрим халқ маорифи ходимларининг ёмон ишлаши орқасида, ўтган ўқув йилида 58 минг йигит ва қиз мактабдан ташқарида қолди. Давлатимиз томонидан халқ маорифига ажратилаётган маблағлардан ҳам тўла фойдаланилмаётир.

Бизнинг ишимиздаги бу каби катта камчиликлар биздан янада яхшироқ ишлашни, йўл қўйилган нуқсонларни тугатиш учун кескин курашишни талаб этади.

Ўқитувчилар, мактаб раҳбарлари, халқ маориф органлари янги ўқув йилида ўқувчиларнинг ўзлаштириш даражасини кўтариш масаласи блан астойдил шуғулланишлари керак. Шунга эришиш лозимки, ҳарбир ўқувчи фан асосларини яхши ўзлаштирсин, ҳарбир ўқувчига чуқур ва мустаҳкам билим берилсин. Ҳарбир ўқитувчи ўқувчиларнинг фанларни ўзлаштирмасликлари каби ҳолларга қарши курашиши, ўзлаштирмасликни тугатиш учун зўр бериб ишлаши лозим.

Тилшунослик ва физиология масалалари юзасидан бўлиб ўтган мунозаралар мактабларимизда тил, адабиёт, тарих, биология ва бошқа фанлардан дарс беришни анча яхшилашга йўл очиб берди. Ўзбек мактабларида ва бошқа миллат мактабларида рус тилини яхши ўзлаштиришга алоҳида э'тибор бериш лозим.

И. В. Сталиннинг «Тилшуносликда марксизм ҳақида», «Тилшуносликнинг ба'зи масалаларига доир» ва «Ўртоқларга жавоб» номли доҳиёна асарлари совет тилшунослиги тараққиётида янги давр очди. Бу асарлар барча совет олимлари ва педагоглари учун ғоят катта амалий аҳамиятга эгадир. Ўртоқ Сталин ўзининг бу асарларида совет тилшунослигида мавжуд бўлган жиддий нуқсонларни очиб ташлади ва бу нуқсонларни тугатиш йўлларини кўрсатиб берди.

Совет тилшунослари саводхонлик ва маданиятнинг негизи бўлган мактаб грамматикасига шу вақтга қадар жиддий э'тибор бермай келдилар, академик Марр ва унинг шогирдлари эса грамматикани тилнинг асоси деб ҳисоблаган кишиларни формалистлар деб атадилар.

Педагогика фанлари институти, республикадаги педагогика олий ўқув юртларининг ўзбек ва рус тили кафедралари ҳам шу вақтга қадар грамматика дарсликлари, сўзликлар, дарсликлар ва методик қўлланмалар яратишга яхши аҳамият бермаётирлар. Педагогика ва ўқитувчилар институтларида ишлаётган тилшунослардан ҳечким ҳам тилшунослик юзасидан бўлган мунозарада қатнашмаганлиги уларнинг назарий савияси юксак бўлмаганлигидан дарак беради.

Педагогика олий ўқув юртлари тил кафедралари ва тил ўқитувчилари ўқиш ишларини ўртоқ Сталиннинг тилшунослик юзасидан берган кўрсатмалари асосида қайта қуришлари, сўзларнинг илдизини, шунингдек тилнинг грамматик тузилишини ўрганишга алоҳида э'тибор бериб, тилнинг сўз таркибини ўрганишни яхшилашлари лозим.

Совет мактабида ўқиш-тарбия ишини уюштиришда дарс — асосий формадир. Совет ўқитувчиси дарсга жиддий тайёрланиши, дарсни юксак илмий, педагогик ва ғоявий савияда ўтказиши керак. Дарсни ўтказишда турли методлар, усуллар ва воситалардан фойдаланиш лозим. Дарсни шундай олиб бориш кераки, ўқувчиларнинг фикри очилсин, улар мустақил ишлашга ўргансинлар, улар ҳаётни чуқур тушунадиган бўлсинлар.

Ёш ўқитувчилар блан алоҳида иш олиб бориш керак. Мустақил ишлай бошлаган ёш ўқитувчининг ҳаётида биринчи ўқув йили катта воқиадир. Мактаб раҳбарлари, ўқитувчилар жамоатчилиги ёш ўқитувчи ҳақида ғамхўрлик қилишлари, қийинчиликларни енгишда унга ёрдам беришлари керак. Тажрибали ўқитувчилар ёш ўқитувчиларга ўз тажрибаларини ўргатишлари, у блан кенгашиб туришлари лозим.

Ўқув-тарбия ишининг ғоявий-назарий савиясини ошириш барча ўқитувчилар ва халқ маорифи ходимларининг диққат марказида бўлсин.

Совет мактаби ўз ишида коммунистик тарбия ҳақидаги марксча-ленинча та'лимотга амал қилиб келади. Инсон шахсини ҳартомонлама камолга етказиш, тарбияда ақлий, ахлоқий, эстетик ва жисмоний жиҳатларни қўшиб олиб бориш, сиёсий-тарбия масалаларига алоҳида э'тибор бериш—совет мактаби коллективининг шарафли бурчидир.

«Инсоният яратган барча бойликлар блан ўз билимингни бойитганингдагина коммунист бўлаоласан», (В. И. Ленин, Асарлар XXV том, 388 бет). В. И. Ленин совет ёшларидан фанни мунтазам равишда қунт блан эгаллашни талаб этиб, ўқиш ишидаги юзакичилик ва тартибсизликка қарши, фаннинг турмушдан ажратиб қўйилишига қарши, назариянинг амалиётдан ажратиб қўйилишига қарши курашиш зарурлигини уқдириб кўрсатди. Та'лим-тарбия ишлари шундай йўлга қўйилиши керакки, деган эди Ленин, ёшлар олган билимларини янги ҳаёт қуриш ишида актив татбиқ қилаолсинлар.

«Қуриш учун билиш керак, фанни эгалламоқ керак, — деб та'лим беради ўртоқ Сталин,—билмоқ учун эса, ўқимоқ керак...

Фанни эгалламоқ, билимнинг ҳамма тармоқлари бўйича янги большевик — мутахассис кадрларни етиштирмоқ, жуда тиришиб ўқимоқ, ўқимоқ, ўқимоқ керак—эндиги вазифа мана шу».

Халқ маорифи ходимлари ва ўқитувчилар жамоатчилиги улуғ доҳиларимиз В. И. Ленин ва И. В. Сталиннинг кўрсатмаларига амал қилиб, совет ўқувчиларини оташин ватанпарварлик руҳида, коммунистик жамиятнинг актив бинокорлари қилиб тарбиялашда янгидан-янги муваффақиятларга эришадилар.

Т. ЖУРАЕВ.

Ўзбекистон ССР Маориф министрлигининг ўринбосари.

СССР кўмир саноати ишчилари касаба союзининг Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Хавфсизлик Советига телеграммаси

СССР кўмир саноати ишчиларининг касаба союзи Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Хавфсизлик Советига қуйидаги телеграмма блан мурожаат қилди:

«Нью-Йорк, Лейк-Саксесс

Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Хавфсизлик Советига

СССР кўмир саноати ишчилари касаба союзининг Марказий комитети Американинг Қуриядаги интервенциясига қарши ишчилар, инженерлар ва техниклар номидан қат'ий норозилик билдиради.

Америка империалистлари қарийб икки ойдан буён сулҳпарвар қурия халқининг қонини тўкмоқдалар. Қуриядаги тинч аҳолининг ваҳшийларча кўплаб қирилаётганлиги муносабати блан бўлган нафрат ва ғазабимизни ифода қилиш учун сўз тополмаймиз.

Дун'ёдаги барча софдил кишилардек, совет шахтёрлари ҳам айтадиларки, айбсиз кишиларнинг қирилаётганлиги, минглагча кексалар, хотин-қизлар ва болаларнинг ҳалок бўлаётганлиги учун, ҳурриятпарвар қурия халқига қарши қуролли кучларини юборган Америка Қўшма Штатлари ҳукумати тамомила жавобгардир.

Америка Қўшма Штатлари ҳукумати Қуриянинг ички ишларига қуролли куч блан аралашиб Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Уставининг асосий принципларини бузди.

СССР кўмир саноатининг ишчилари, инженерлари ва техниклари Хавфсизлик Совети американинг Қуриядаги агрессиясини тўхтатиш ва чет эл қўшинларини Қурия территориясидан олиб кетиш учун дарҳол та'сирли чоралар кўриши лозим деб ҳисоблайдилар.

Қурия масаласини тинч йўл блан ҳал қилишдан ҳархил баҳоналар блан бош тортаётган, Хавфсизлик Советида Қурия халқ демократик республикаси вакилининг фикрини эшитишни истамаётган, ҳамма чет эл қўшинларини Қуриядан олиб кетиш учун дарҳол чора кўришни истамаётган кишилар ўзларини агрессия ёрдамчилари сифатида фош қиладилар, тинчликнинг ва халқлар хавфсизлигининг душмани ролида чиқадилар.

Совет шахтёрлари тинчликни ва халқлар ўртасида дўстликни истаётган барча оддий кишилар блан бирга Хавфсизлик Советидан Қурия масаласини тинч йўл блан ҳал қилишини, ўзининг олижаноб бурчини бажаришини ва тинчликни та'минлашини қаттиқ талаб қиладилар.

СССР кўмир саноати ишчилари касаба союзи Марказий комитети президиумининг топширувига биноан касаба союз Марказий комитетининг раиси С. ЗАЙЦЕВ».

Совет Иттифоқи Архитекторлар союзининг Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Хавфсизлик Советига мурожаати

Совет Иттифоқининг Ахитекторлар союзи Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Хавфсизлик Советига қуйидаги мурожаатни юборди:

БИРЛАШГАН МИЛЛАТЛАР ТАШКИЛОТИНИНГ ХАВФСИЗЛИК СОВЕТИГА

«Нью-Йорк, Лейк-Саксесс.

Чет эл интервентлари ўз агрессияларини Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг байроғи ва номи блан ниқоблаб, бутун дун'ёнинг кўз олдида Қуриянинг тинч шаҳарлари ва қишлоқларини ҳаводан, қуруқликдан ва денгиздан туриб вайрон қилмоқдалар, қурия халқининг ижодий меҳнати блан вужудга келтирилган қадимги ёдгорликларни ва ҳозирги замон иморатларини ер блан яксон қилмоқдалар.

Қурияга бостириб кирган чет эл қўшинлари минг-минглаб кишиларни ўлдирмоқдалар, хотин-қизлар, кексалар ва болаларнинг қонини тўкмоқдалар.

Бутун дун'ёдаги софдил кишилар, инсон ҳаёти, маданияти ва меҳнатининг қадрини азиз билган ҳамма кишилар бу мудҳиш фожиани индамай тамоша қилиб тураолмайдилар.

Биз, тинч кишиларнинг бу хилда ваҳшийларча қирилишига, тинч шаҳарлар ва тинч меҳнат натижаларининг бундай хароб қилинишига қарши чин қалбимиздан, бутун виждонимиз блан норозилик билдирамиз.

Қурияда интервентлар қанча узоқ турса, уларнинг жинояти шунча кўпаябормоқда. Бутун-бутун маҳаллалар, бутун-бутун шаҳар ва қишлоқлар ер блан яксон қилинмоқда. Биз ҳам, дун'ёдаги ҳамма халқлар ҳам биладиларки, америка аэропланларининг ваҳшийларча бомбардимон қилишлари натижасида мамлакатнинг энг йирик марказлари бўлган Сеул ва Пхеньянда юзларча ва минглагча уйлар хароб бўлди, яшнаб турган Хиннам шаҳри харобазорга айлантирилди, Вонсан шаҳри ва Синнат ишчилар поселкаси ер блан яксон қилинди, Онян курорти деярлик тамомила вайрон қилинди, Жочивон шаҳрида ва Қуриянинг шимолий ҳамда жанубий қисмидаги бошқа кўп шаҳарларда бутун-бутун маҳаллалар ер блан яксон қилинди.

Биз, Совет Иттифоқининг архитекторлари, сулҳпарвар қурия халқининг жаҳон сан'ати ҳазинасига қандай ажойиб ҳисса қўшганлигини биламиз ва буни ғоят тақдирлаймиз. Қуриялилар кўп асрлар давомида ўз шаҳарларини барпо қилдилар, ўзига хос ажойиб архитектура ёдгорликларини вужудга келтирдилар. Пхеньяннинг қадимги деворлари ва минорлари, машҳур гранит қабр тошлари, ёғочдан қилинган чиройлик ибодатхоналар, ажойиб бутхоналар, улардаги жуда кўп ажойиб ҳайкаллар, Сеулдаги саройлар, кўп қаватли минорали ибодатхоналар ва қадимги қурия архитектурасининг бошқа кўп ёдгорликлари минг йиллик маданиятга эга бўлган қурия халқининг юксак исте'додидан дарак берадилар.

Чет эл интервентлари ана шу жаҳон аҳамиятига эга бўлган ажойиб маданий ёдгорликлар устига шафқатсизлик блан минглагча тонна снаряд ва авиация бомбалари ёғдириб, бу қадимги ёдгорликларни кул қилиб кўкка совурмоқдалар.

Интервентларнинг тинч шаҳарларга ёвузларча ҳужум қилаётганликларини, мамлакатни ваҳшийларча шафқатсиз бомбардимон қилаётганликларини ҳеч қандай «ҳарбий мулоҳазалар» блан оқлаб бўлмайди. Қуриянинг бутун «айби» шундаки, у ўз тақдирини бошқаларнинг иштирокисиз ҳал этишни, ўзининг миллий бирлигини вужудга келтиришни истади.

Американинг Бирлашган Миллатлар Ташкилоти номи блан ниқобланиб, Қурияда интервенция бошлаганлиги замонамизнинг энг шармандали ҳодисасидир. Бутун дун'ёдаги яхши ниятли миллион-миллион кишилар бунга ана шундай деб қарайдилар, тарих бу ҳодисани ана шундай деб қоралаяжак.

Биз **тинч халқни қираётган, қурия халқининг тинч шаҳар ва қишлоқларини хароб қилаётган бундай ваҳшиёна бомбардимонларга дарҳол ҳотима беришга** СССР нинг 10 мингдан ортиқ архитектори номидан чақирамиз.

Биз меҳнатсевар қурия халқининг азоб-уқубатларидан жуда ҳаяжонланиб, Қуриядаги америка агрессиясини тўхтатишга чақирамиз, бу агрессия Бирлашган Миллатлар Ташкилоти учун, бу қабиҳ ишда қатнашаётган ҳамма давлатлар ва ҳукуматлар учун шармандали бир ҳолдир.

Биз, **Қуриядаги ишларга чет мамлакатларнинг қуролли куч блан аралашувини дарҳол тўхтатишни, чет эл ҳарбий кучларини Қуриядан дарҳол олиб кетишни** инсоният номидан, унинг маданияти номидан қаттиқ талаб қиламиз.

Совет Иттифоқи Архитекторлари союзи правлениесининг топширувига биноан архитектура академияси правлениесининг мас'ул секретари

С. ЧЕРНИШЕВ.

СССР Олий мактаблар ва илмий муассасалар ходимлари касаба союзининг Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Хавфсизлик Советига телеграммаси

СССР Олий мактаблар ва илмий муассасалар ходимлари касаба союзининг Марказий комитети Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Хавфсизлик Советига қуйидаги телеграммани юборди:

«Нью-Йорк, Лейк-Саксесс

Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Хавфсизлик Советига

Қурияда Бирлашган Миллатлар Ташкилоти байроғи блан ҳамда Америка Қўшма Штатлари давлат департаменти вакилларининг шармандали нутқлари блан ниқобланиб олиб борилаётган америка интервенциясига қарши юзминглагча совет олимлари, илмий муассасаларнинг ходимлари, олий мактабларнинг ўқитувчилари ва студентлари қаттиқ норозилик билдирадилар.

Иккинчи жаҳон урушининг тўп овозлари тинган кундан буён атиги беш йил ўтди. бу уруш етказган жароҳатлар доғи кетганича йўқ, гитлерчилар тўдасининг ваҳшийликлари ва қабиҳ жиноятлари ҳали кишиларнинг хотирасидан кўтарилгани йўқ. оналар, бевалар ва етимларнинг кўз ёшлари қуриганича йўқ. шунга қарамай, инсоният Америка Қўшма Штатларидаги ҳукмрон доиралар томонидан қилинаётган янги жиноятларнинг шоҳиди бўлиб турибди.

Америка агрессорлари Қурияда ҳимоясиз кексалар, хотин-қизлар ва болаларни ўлдирмоқдалар, тинч шаҳар ва қишлоқларни ваҳшийларча ялпи бомбардимон қилмоқдалар ва ўққа тутмоқдалар, мактаб ва касалхоналарни хароб қилмоқдалар, атом бомбаси блан қўрқитмоқдалар.

Биз совет олимлари, ўқитувчилари ва студентлари номидан Хавфсизлик Советига мурожаат қилиб, уни бу жиноятларга хотима беришга ва Америка Қўшма Штатлари ҳукуматидан Қурия шаҳарлари ва қишлоқларини бомбардимон қилишни тўхтатишни, тинч аҳолини қиришни тўхтатишни талаб этишга чақирамиз.

Миллион-миллион кишиларнинг қонини тўкиб бойлик ортдираётган америка агрессорлари Қурияда интервенция бошлаб, халқаро ҳуқуқни ва Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Уставини поймол қилмоқдалар, қурия халқини ўз тақдирини ўзи ҳал қилиш ҳуқуқидан маҳрум этмоқчи бўладилар.

Дун'ёдаги барча халқлар Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг тинчликни амалда ҳимоя қилаоладиган, миллий мустақилликни ва халқлар ўртасидаги дўстликни та'минлай оладиган ташкилот бўлишини истайдилар.

Биз Хавфсизлик Советини муқаддас бурчини бажаришга, Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг обрўсини тиклашга, Америка Қўшма Штатларининг мислсиз агрессиясини қоралашга ва тўхтатишга, қурия халқига қарши бошланган қуролли интервенцияни тўхтатишга, барча чет эл қўшинларини Қуриядан дарҳол олиб кетишни талаб этишга чақирамиз.

Биз, Хавфсизлик Совети қурия халқи вакилларининг иштироки блан Қурия масаласини тинч йўл блан ҳал этишни та'минлайолади деб ишонамиз.

СССР Олий мактаблар ва илмий муассасалар ходимлари касаба союзи Марказий комитети президиумининг топширувига биноан касаба союз Марказий комитетининг раиси

П. ПИМЕНОВ».

Чжоу Энь-лайнинг Я. А. Маликка ва Трюгве Лига телеграммаси

ПЕКИН, 31 август. (ТАСС). Синьхуа агентлиги хабар беради: Қуриядаги америка агрессив кучларининг аэропланлари яна Хитой халқ республикасининг территориясига ўтиб, хитой гражданларини ўлдирдилар ва ярадор қилдилар. Шу муносабат блан Марказий халқ ҳукуматининг ташқи ишлар министри Чжоу Энь-лай Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Хавфсизлик Советининг Раиси Я. А. Маликка ва Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг бош секретари Трюгве Лига яна телеграмма юборди ва бу телеграммада, Хавфсизлик Совети Қуриядаги америка агрессив кучларининг агрессияси кенгайишига йўл қўйилмаслиги ва Қурияга бостириб кирган америка кучларининг дарҳол олиб кетилиши учун та'сирли чоралар кўрсин, деб талаб қилди.

Телеграммада бундай дейилади:

Хавфсизлик Совети раиси Яков Малик жанобларига ва Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг бош секретари Трюгве Лига, Лейк-Саксесс—Нью-Йорк.

27 августдаги воқиадан кейин Қуриядаги америка агрессив кучларининг аэропланлари 29 августда яна Хитой халқ республикаси тупроғи устида пайдо бўлиб, бирқанча хитой гражданини ўлдирдилар ва ярадор қилдилар.

29 август соат 17 дан 45 минут ўтганда Қуриядан учиб келган тўртта америка қиручи аэроплани Хитой тупроғидаги Куаньянь районида Ялуцзян дар'ёсининг ўнг қирғоғида Лакосяо устида разведка мақсадида учиб юрдилар. Шундан кейин Ялуцзян дар'ёсининг ўнг қирғоғи бўйлаб Чантяньхоко томонига Лакосяодан бир километрча учиб бориб, бу ерда Хитой граждан кемаларини ўққа тутдилар, бир балиқчи хитойни ўлдирдилар ва икки балиқчини ярадор қилдилар.

Соат 17 дан 50 минут ўтганда мазкур қиручи аэропланлар Аньдундан шарқи-шимолда Колоуцзи устида пайдо бўлиб, яна граждан кемаларимизни ўққа тутдилар, уч балиқчи хитойни ўлдирдилар, иккитасини қаттиқ ва учтасини енгил ярадор қилдилар.

Қуриядаги америка агрессив кучларининг игвогарлик мақсадида қилинаётган бу ёвуз ҳаракатлари Қўшма Штатлар ҳукуматининг урушни кенгайтиришга ва умумий тинчликни бузишга интилаётганлигини фош қилди ва та'кидлади.

Мен Хитой халқ республикасининг Марказий халқ ҳукумати номидан Бирлашган Миллатлар Ташкилоти олдида бу айбни яна такрорлаб, Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Хавфсизлик Совети Қуриядаги америка агрессив кучларининг ўз агрессиясини янада кенгайтиришни кўзда тутган бундай ҳаракатларини тўхтатиш, шунингдек американинг агрессив кучларини Қуриядан дарҳол олиб кетиш мақсадида, менинг 27 августдаги таклифим асосида дарҳол та'сирли чоралар кўрсин деб талаб қиламан, токи бу ҳодисанинг жиддий тус олиб янада кенгайиб кетишига йўл қўйилмасин. Мен бу тадбирлар дарҳол кўрилишини мутлақо зарур деб ҳисоблайман.

Хитой халқ республикаси Марказий халқ ҳукуматининг ташқи ишлар министри ЧЖОУ ЭНЬ-ЛАЙ.

Пекин, 1950 йил 30 август.

Финляндия компартиясининг 32 йиллиги байрами

ХЕЛЬСИНКИ, 30 август. (ТАСС). Кеча Хельсинкида Мессухалли залида Финляндия коммунистлар партияси ташкил қилинганига 32 йил тўлган кунга бағишланган катта байрам бўлди. Байрамда меҳнаткашларнинг ва турли демократик ташкилотларнинг жуда кўп вакиллари қатнашдилар. Сейм депутатлари Херта Куусинен ва Маури Рюэмя нутқ сўзладилар.

Куусинен ўз нутқида Финляндия ишчилар синфининг ҳозирги даврдаги вазифаларига батафсил тўхталди. У ҳозирги вақтда меҳнаткашларнинг иш ҳақини ошириш учун олиб бораётган курашида ғалаба қозониш энг муҳим вазифа эканлигини уқдириб ўтди. Меҳнаткашларнинг қат'ияти ва бирлиги, — деди у,—бу курашнинг муваффақият қозониши учун гаровдир. Куусинен ўнг социал-демократиянинг хоинлик ролига тўхталиб, ўнг социал-демократлар энг мас'улиятли пайтда ҳамиша ишчилар синфининг манфаатига хиёнат қилиб келаётганликларини кўрсатадиган жуда кўп мисоллар келтирди. Ҳозирги вақтда ҳам, — деди ўз сўзини давом этдириб Куусинен, — ўнг социал-демократлар ишчилар ҳаракатидан ўз шахсий манфаатлари учун, я'ни министрлик лавозимлари учун курашда фойдаланмоқчи бўладилар. Куусинен Финляндия меҳнаткашларини тинчлик учун, мамлакатнинг сиёсатини халқ манфаатларига хизмат қиладиган тарзда ўзгартириш учун курашни давом этдиришга чақирди.

Байрамда Финляндия Демократик хотин-қизлар союзининг бош секретари яқинда Совет Иттифоқидан қайтиб келган Тююне Туоминен нутқ сўзлади. Туоминен Финляндия меҳнаткашларига совет халқининг саломини топширди. У, Совет Иттифоқининг халқлари фин халқи блан дўстлик муносабатларини мустаҳкамлашни истайдилар, деди.

Туоминен Совет Иттифоқига қилган сафари вақтидаги ўз таассуроти ҳақида гапириб, совет халқининг тинчлик учун, коммунистик жамият қуриш учун курашда катта муваффақиятларга эришганлигини уқдириб ўтди.

Қуриядаги воқиалар

ҚУРИЯ ХАЛҚ-ДЕМОКРАТИК РЕСПУБЛИКАСИ ХАЛҚ АРМИЯСИ БОШ ҚЎМОНДОНЛИГИНИНГ АХБОРОТЛАРИ

ПХЕНЬЯН, 30 август. (ТАСС). Қурия халқ-демократик республикаси Халқ армиясининг Бош қўмондонлиги 30 август эрталаб ахборот э'лон қилди. ахборотда бундай дейилади: Халқ армиясининг қисмлари ҳамма фронтларда душманга қарши шиддатли жангларни давом этдирдилар.

Америка қўшинлари ва лисинманчи қўшинлар авиация, танк ва мотомеханикалаштирилган қисмлар мадади блан кўп жойда қарши атака қилдилар, аммо Халқ армиясининг қисмлари душманнинг қарши атакаларини қайтариб, ҳужум жангларини давом этдирдилар.

Америка аэропланлари 38-нчи параллельдан шимолдаги ва жанубдаги шаҳар ҳамда қишлоқларни ваҳшийларча бомбардимон қилишни ва ўққа тутишни давом этдирмоқдалар.

27 августда Халқ армиясининг зенит артиллерияси Вонсан (Гензан) шаҳри районида 3 та америка қиручи аэропланини уриб туширди. Вонсан (Гензан) яқинида денгизга тушган бир америка учучиси асир олинди.

ПХЕНЬЯН, 30 август. (ТАСС). Қурия халқ-демократик республикаси Халқ армиясининг Бош қўмондонлиги бугун кечқурун ахборот э'лон қилди, ахборотда бундай дейилади:

Халқ армиясининг қисмлари ҳамма фронтларда қаттиқ қарши атакалар қилаётган америка қўшинларига ва лисинманчи қўшинларга қарши шиддатли жангларни давом этдирмоқдалар.

Шарқий қирғоқда Халқ армиясининг қисмлари қаттиқ қаршилик кўрсатаётган душманга зарбалар бериб, илгари силжимоқдалар.

Шарқий қирғоқ районидаги жангларда Халқ армиясининг қисмлари душман солдатлари ва офицерларидан 2.000 дан кўпроқ кишини ўлдирдилар ва ярадор қилдилар ҳамда 200 дан кўпроқ кишини асир олдилар. 6 та ракета тўпи, 10 та автомашина, кўп миқдорда радиостанция, қўл гранаталари, тўп ўқлари ва бошқа кўп ўқ-дорилар қўлга туширилди.

Жанубий қирғоқда Халқ армиясининг қисмлари душманнинг қаттиқ қарши атакаларини қайтариб, ҳужум жангларини давом этдирдилар.

Халқ армиясининг зенит қисмлари 26—27 августда, я'ни икки кун ичида Нампхо (Тиннампо) районида учта америка аэропланини уриб туширдилар.

ҚУРИЯДАГИ УРУШ ҲАРАКАТЛАРИ ТЎҒРИСИДА АМЕРИКА ХАБАРЛАРИ

НЬЮ-ЙОРК, 30 август. (ТАСС). Қуриядаги америка мухбирлари фронтнинг ба'зи участкаларида Халқ армиясининг ҳужум ҳаракатлари кучайганлигини хабар қилмоқдалар. Юнайтед Пресс агентлигининг мухбири берган хабарга қараганда, Шимолий Қурия Халқ армияси Пхохан (Хокодо) районида қаттиқ ҳужум бошлаган.

Ассошиэйтед Пресс агентлигининг америка 24-нчи пиёда аскарлар полки блан бирга юрган мухбири берган хабарга кўра, Шимолий Қурия Халқ армиясининг қўшинлари Хаман (Ню-Масан)дан икки миля ғарбда бўлган ва муҳим стратегик аҳамиятга эга бўлган тепаликдан америка қўшинларини ва лисинманчи қўшинларни суриб чиқарганлар.

НЬЮ-ЙОРК, 30 август. (ТАСС). Ассошиэйтед Пресс агентлигининг Токиодаги мухбири берган хабарга қараганда, Макартур штабининг вакили, Қурия Халқ армияси Пхохан районида ва Тэгу (Тайко) районида айниқса кучли атакалар қилаётир деган.

ЯПОНИЯ МАСАЛАЛАРИ БЛАН ШУҒУЛЛАНУЧИ ИТТИФОҚЧИЛАР СОВЕТИДАГИ СССР ВАКИЛИ ТОКИОГА КЕЛДИ

ТОКИО, 31 август. (ТАСС). ССР Иттифоқи Министрлар Совети томонидан Япония масалалари блан шуғулланучи Иттифоқчилар Советига СССР вакили қилиб тайинланган генерал-майор А. П. Кисленко кеча Владивостокдан Токиога келди.

Генерал-лейтенант К. Н. Деревянко бошқа ишга ўтганлиги сабабли Иттифоқчилар Советининг а'зоси вазифасидан озод қилинди.

ПОКИСТОН ҚУРИЯГА АСКАР ЮБОРИШДАН БОШ ТОРТДИ

КАРАЧИ, 30 август. (ТАСС). Карачида расмий равишда ма'лум бўлишича, Покистон ҳукумати америка агрессорларига ёрдам бериш учун Қурияга аскар юборишдан бош тортган. Шу блан бирга Покистон ҳукумати Қурияга 5 минг тонна буғдой жўнатишни таклиф этган.

ФРАНЦИЯ АВИАЦИЯСИ ВЬЕТНАМНИНГ ОЗОД ҚИЛИНГАН РАЙОНЛАРИГА ВАҲШИЙЛАРЧА ҲУЖУМ ҚИЛМОҚДА

ПАРИЖ, 30 август. (ТАСС). Сайгондан олиниб матбуотда босилган хабарларга қараганда, Ҳинди-Хитойдаги француз экспедиция корпусининг бомбардимончи ва қиручи аэропланлардан иборат қўшилмаси бугун Кохинхинанинг озод қилинган районларига ваҳшийларча ҳужум қилган. Бу аэропланлар Дуонг-Кео дар'ёси водисида Сайгондан тахминан 300 километр ғарби-жанубдаги қишлоқларни бомбардимон қилганлар. Бомбардимон натижасида кўп жойда ёнғин чиққан, жуда кўп уй-жойлар, мактаблар ва бошқа иморатлар ёниб кетган.

«Се Суар» газетасининг ёзишича, ҳужумда қатнашган қиручи аэропланлар қишлоқлардаги тинч аҳолини ва далада ишлаётган деҳқонларни пулемётдан ўққа тутганлар. Аҳоли ўртасида қурбонлар кўп. Вьетнам халқ армияси қўлидаги Винь-Донг портига ҳам ҳаводан ваҳшийларча ҳужум қилинган.

Пойтахтимизда

Бу йил Тошкентдаги 1-нчи босмахона ўрта мактаблар учун ўзбек тилида жуда кўп дарслик босиб чиқаради. **Суратда:** (ўнгдан чапга) контроль цехининг ходимлари **М. Миняева, А. Свинарева** ва **М. Кучербоева** ўртоқлар география ва тарих дарсликларини текширмоқдалар.

И. Глауберзон фотоси.

Пойтахт партия кабинетларида

Шаҳардаги район партия комитетлари ва йирик ишлабчиқариш муассасалари қошидаги партия кабинетлари партия маорифи шохобчаларида янги ўқув йили бошланишига яхши тайёргарлик кўрмоқдалар.

Партия кабинетларида ВКП(б) тарихи қисқа курсининг алоҳида бобларига бағишлаб виставкалар ташкил қилинмоқда ва кутубхоналарнинг китоб фондлари тўлдирилмоқда. Пропагандистларга ёрдам юзасидан ВКП(б) тарихи қисқа курсининг айрим боблари бўйича методик қўлланмалар ва марксизм-ленинизм назариясининг асосий масалалари юзасидан китоблар тайёрланмоқда.

Шаҳар партия комитетининг партия кабинети қошида очилган уч ойлик пропагандистлар курсини 400 дан ортиқ киши тамомламоқда.

Ҳозир шаҳарда 20 га яқин партия кабинетлари ишламоқда.

Пахтакорлар учун дори-дармонлар

Тошкент химия-фармацевтика заводининг коллективи пахтакорларга йиғим-терим даврида дори-дармонлар етказиб беришни яхшилаш мақсадида махсус дала аптечкалари тайёрламоқда.

Завод коллективи август ойида колхоз бригадалари учун 4000 та, ёш болали оналар учун 2000 та, колхоз яслилари учун 1000 та махсус аптечка тайёрлади.

Бундан ташқари, пахта йиғим-терими даврида теримчиларни дори-дармон блан та'минлаш учун кўчма аптекалар уюштирилмоқда.

Ихтиро'чилик таклифларидан 300 минг сўм маблағ тежалди

Тошкентдаги Сталин номли кўн заводининг ишчилари, инженер-техник ходимлари 6 ой мобайнида 30 дан ортиқ ихтиро'чилик таклифлари киритдилар. Бу таклифларнинг кўп қисми амалга оширилиб, маҳсулот ишлаб чиқаришни ошириш, унинг сифатини яхшилаш ва таннархини арзонлаштиришда яхши самаралар берди.

Сўнгги вақтларгача оҳак эритмалари махсус чанларда қўл блан, оддий усулда эритилар эди. Ҳозир эса бу иш машиналаштирилиб, махсус компрессор ёрдами блан бажарилабошлади. Бу тадбир кўнларнинг сифатини анча яхшилаш, кўн-чармларнинг нобуд бўлишини камайтириш ва йилига 35 минг сўм маблағ тежаш имкониятини беради.

Стахановчилардан Блохин, Имомов, Машюнин ўртоқлар сингари кўпгина илғор ишчиларнинг ихтиро'чилик таклифлари қабул қилинди. Завод коллективи бу таклифларни ишлаб чиқаришга татбиқ қилиш йўли блан йил охиригача 300 минг сўм маблағ тежайди.

Клуб ходимларининг малакасини ошириш курси

Тошкентда Ўзбекистон касаба союзлари совети томонидан ташкил этилган маданият саройлари директорлари ва ишчи клублари мудирларининг бир ойлик курсини 24 киши битириб чиқди.

Самарқанд, Андижон ва бошқа областьлардан, шунингдек республиканинг район марказларидан келган 24 курсант марксизм-ленинизмни пропаганда қилишни ташкил этиш, техникани пропаганда қилиш, бадиий ҳаваскорлик тўгаракларининг ишлари ва мактабдан ташқари болалар ўртасида ишлашга доир бирқатор темаларда лекциялар эшитди. Ўқучилар пойтахтдаги энг яхши маданий-оқартув муассасаларининг ишлари блан танишдилар.

Цехда лекция ва суҳбатлар

Каганович номидаги заводнинг паровоз цехи партия ташкилоти цехда мунтазам равишда лекция ва суҳбатлар ўтказиб туради. Яқинда цехнинг қизил бурчагида «капитализм сарқитларига қарши кураш» деган темада цех партия ташкилотининг секретари Г. В. Киселев доклад қилди.

Цех агитаторлари ишчилар блан кейинги кунларда «Қуриядаги аҳволлар», «Халқ демократияси республикалари социализм йўлидан бормоқдалар» ва бошқа темаларда суҳбатлар ўтказдилар.

Цехда газета материалларини коллектив бўлиб ўқиш ташкил қилинган ва газеталар витринаси бор.

Ишчилар дам олмоқдалар

Сталин номидаги Тошкент тўқимачилик комбинати ишчи, хизматчи ва инженер-техник ходимларидан 252 киши шу йилнинг август ойигача қадар марказий ва республика курортларида дам олди.

Ҳозир яна 647 киши республика санаторияларида ва курортларида дам олмоқда.

Кўп қаватли янги бинолар

Навоий кўчасининг чап томонида 4—5 қаватли янги бинолар қурилиши бошланиб кетди. Коммунал хўжалик министрлиги коммунал техникуми учун тўрт қаватли янги бино қурди. Бино яхшилаб жиҳозланди. Комсомол майдонида тоғ техникуми ўқучилари учун кўп қаватли ётоқ қурилиши қизғин бормоқда. Бундан ташқари, область ижроия комитетининг биноси қаторида бирнеча қаватдан иборат кўп хонали турар-жой биноси қад кўтармоқда.

Мас'ул муҳаррир ўринбосари

Б. РАҲМОНОВ.

ТЕАТР ВА КИНОЛАРДА:

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 1 сентябрьда **Олтинкўл.**

«РОДИНА» — кундуз **Ўт,** кечқурун **Сибирь ерлари ҳақида қисса.**

«ВАТАН» — **Ўт.**

«НАВОИЙ» (қишки) — кундуз ва кечқурун **Сталинград жанги** (1-нчи серия).

«НАВОИЙ» (ёзги) — **Рус масаласи.**

«ИСКРА» (қишки) — 3-нчи залда **Ўлмас Кашчей,** бошқа залларда **Махфий миссия.**

«ИСКРА» (ёзги) — **Махфий миссия.**

«ЁШ ГВАРДИЯ» — кундуз **Темур ва унинг командаси,** кечқурун **Босқин.**

«ХЕВА» — **Чегарада.**

«ЎЗБЕКИСТОН» — кундуз ва кечқурун **Цирк артистлари.**

«УДАРНИК» — **Ғолиблар авлоди.**

«ТЕЛЬМАН» (ёзги) — **Уларнинг ўз Ватани бор.**

«КОМСОМОЛЕЦ» — **Эски Прага қаҳрамонлари.**

Республика яйлов-мелиорация трестига

старший бухгалтерлар

К Е Р А К

Адрес: Тошкент шаҳар, Т. Шевченко кўчаси, 52-нчи уй, 2-нчи қават.

Бутун Иттифоқ Пахтачилик илмий-текшириш институти

Союз НИХИ

АСПИРАНТЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Аризалар 1950 йил 20 сентябрьгача қабул қилинади, кириш имтиҳонлари 1 октябрьгача ўтказилади.

Ариза тақдим қилиш ва керакли ма'лумотларни сўраш учун адрес: Тошкент шаҳар, Пушкин кўчаси, 41-нчи уй.

«СРЕДАЗХИММАШ» ЗАВОДИГА

доим ишлаш учун:

техника цехларининг мастерлари, планловчилар, металл токарьлари, слесарьлар, фрезерчилар, рандаловчилар, пармаловчилар, расточниклар, электриклар, шоферлар, машинисткалар,

бинокор ишчилар:

дурадгорлар, тунукасозлар, бўёқчилар, ғишт теручилар, сувоқчилар, тунука том ёпучилар, ойнасозлар ва **ёрдамчи ишчилар**

К Е Р А К

Ёлғизлар ётоқ блан, оилалилар квартира блан та'минланади.

Адрес: Чирчиқ шаҳар, «Химзавод» остановкаси, «Средазхиммаш»нинг кадрлар бўлими.

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЁТ АДРЕСИ: Тошкент, Алексеев кўчаси, № 8. РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Партия турмуши бўлими — 33468. Пропаганда бўлими — 31048. Маданият бўлими — 32036. Қишлоқ хўжалик бўлими — 34455. Саноат бўлими — 31226. Совет қурилиши бўлими — 31638. Маҳаллий ахборот бўлими — 37604. Мухбирлар бўлими — 31638. Хатлар бўлими — 32347. Э'лонлар бўлими — 37062. Секретариат— 34780 ва 33469. Коммутатор — 36334.

Р. 06366. «Қизил Ўзбекистон» ва «Правда Востока», бирлашган нашриётининг босмахонаси. Нашр. № 1150.